

VPRAŠALNIK ZA KANDIDATA ZA KOMISARJA**Michael McGRATH****Demokracija, pravosodje in pravna država****1. Splošna usposobljenost, evropska zavezanost in osebna neodvisnost**

Kateri vidiki vaših osebnih kvalifikacij in izkušenj so še posebej pomembni za prevzem komisarske funkcije in promocijo splošnega evropskega interesa, zlasti na področju, za katero bi bili odgovorni? Kako boste prispevali k izvajanju političnih smernic Komisije? Kako nameravate uresničevati načelo enakosti spolov in v vse politike svojega resorja vključiti vidik spola? Kako boste poskrbeli za vključevanje mladih na teh področjih?

Kako lahko Parlamentu jamčite svojo neodvisnost in kaj boste storili, da vaše pretekle, sedanje in prihodnje dejavnosti ne bodo zbujale dvoma o opravljanju vaših nalog v Komisiji?

Sem izkušen poslanec s 17-letnimi političnimi izkušnjami na nacionalni ravni, vključno z več kot štirimi leti dela na položaju ministra. V tem obdobju sem tesno sodeloval s sodelavci in sodelavkami iz vse vlade pri odzivanju na zapletene gospodarske in socialne izzive, povezane s pandemijo COVID-19, vojno v Ukrajini in vplivom visoke inflacije na življenjske stroške.

Veseli me, da sem bil predlagan kot kandidat za komisarja za demokracijo, pravosodje in pravno državo. Kot je predsednica von der Leyen navedla v name naslovljeni poslanici, sta evropska demokracija in gospodarstvo odvisna od delovanja pravosodja in pravne države. Veselim se sodelovanja s člani in članicami kolegija, Sveta in civilne družbe ter poslanci in poslankami Parlamenta v duhu kolegijsnosti, da bi uresnili naš skupni cilj varnosti in blaginje za ljudi ter državljane in državljanke Unije.

Prihajam iz države z več kot stoletno neprekinjeno demokratično tradicijo, zato se močno zavedam pomena svobodnih in poštenih volitev, pravne države ter neodvisnih pluralnih medijev. Spoštovanje naših skupnih vrednot in Listine o temeljnih pravicah je bistvena zahteva, ki sem ji odločno zavezan in bo del vseh vidikov mojega dela.

Moja vizija za gospodarstvo spodbuja inovacije, podpira podjetja in daje prednost socialni pravičnosti. Zavedam se ogromnega potenciala inovativnih podjetij in si bom prizadeval za vzpostavitev ustreznih pravnih struktur, da bi se čim bolj povečale priložnosti za ta sektor, obenem pa zagotovilo, da ne bo izpostavljen nepotrebnim upravnim bremenom.

Prepričal sem se o tem, kako močno digitalna tehnologija vpliva na družbo in širše gospodarstvo, pa tudi o njenem prispevku k njima in prednostih, ki jih prinaša. Vendar se zavedam, da lahko njena uporaba ravno tako povzroči škodo, tudi našim demokracijam. Zato sem zlasti odločen, da bom spodbujal ukrepe za zaščito državljanek in državljanov, družbe in demokratičnih institucij v okviru prihodnjega evropskega ščita za demokracijo ter ukrepe za varstvo potrošnikov in potrošnic pred škodljivimi spletnimi praksami v okviru akta o digitalni pravičnosti.

Politične usmeritve Komisije določajo pot za Unijo v prihodnjem mandatu, namenjeno oblikovanju hitrejše in preprostejše Evrope, ki bo varnejša v vseh pogledih ter bo našim ljudem ter državljanom in državljanke omogočala večjo blaginjo v močnejšem demokratičnem okviru.

To bo mogoče doseči, če bodo vsi člani in članice kolegija vključili ta načela v vse vidike svojega dela. Odločen sem, da se bom ravnal po teh načelih na svojih področjih pristojnosti in spodbujal ukrepe za zaščito naše demokracije pred najhujšimi tveganji v okviru novega evropskega ščita za demokracijo. Spodbujal in varoval bom pravno državo v korist vseh državljanek in državljanov ter podjetij v EU, krepil pravosodje in varstvo potrošnikov ter tesno sodeloval z drugimi komisarji in komisarkami pri medsektorskih prednostnih nalogah.

Globoko sem zavezan vrednotam EU in sem izjemno ponosen na našo Unijo. V različnih forumih se bom trudil zagovarjati koristi našega dela in priložnosti, ki jih prinaša, da bi dosegel čim širše občinstvo. Pri tem bo bistvenega pomena sodelovanje z deležniki in prepričan sem, da mi bodo dosedanji dosežki pri iskanju soglasij koristili pri delu v prihodnjem mandatu.

Učinkovito izvajanje političnih usmeritev Komisije mora biti merljivo in o njem je treba redno poročati. Z letnim poročilom o stanju pravne države bom zagotovil, da bo to celovito orodje prispevalo k spremljanju in bo spodbujalo boj proti korupciji, neodvisnost sodstva in svobodo medijev ter naše demokratične vrednote. Veselim se priložnosti za nadgradnjo poročila z vključitvijo razsežnosti enotnega trga.

Načelo enakosti spolov in vključevanje vidika spola

Politiki pravosodja in enakosti sta neločljivo povezani. Tesno nameravam sodelovati s kandidatko za komisarko LAHBIB in v okviru svojega resorja prispevati k pobudam za spodbujanje enakosti, ki jih bo vodila, vključno z enakostjo spolov, k čemur bo prispeval tudi GD za pravosodje in potrošnike.

Več področij politike, ki jih bom v prihodnje vodil, ima že po naravi močno razsežnost spola – od pravosodja, na primer kar zadeva pravice žrtev, do pravne države in obrambe demokracije.

Zagotovil bom, da bo načelo enakosti spolov vključeno v moje delo na področju demokracije, na primer delo v zvezi z varnostjo političnih kandidatk in kandidatov ter izvoljenih predstavnic in predstavnikov, pri čemer bom upošteval, da se zlasti ženske soočajo z večjimi grožnjami in pritiski. Preučil bom tudi, kako načelo enakosti spolov vključiti v druga področja politike, kot je politika varstva potrošnikov, pri kateri bi bilo mogoče bolje upoštevati razsežnost spola.

Vključevanje mladih

Nameravam tesno sodelovati s kandidatom za komisarja MICALLEFOM, da bi zagotovil, da bodo politike pod mojim vodstvom v celoti vključevale razsežnost mladih. Kot kandidat za komisarja, pristojnega za demokracijo, se zavedam, kako pomembna je udeležba mladih pri naših postopkih odločanja za uspešnost naših demokracij. Zato bom udeležbo mladih uvrstil med prednostne naloge, zlasti z organizacijo letnih dialogov o mladinski politiki, ki se bodo začeli v prvih 100 dneh, in z rednim sodelovanjem z mladinskimi organizacijami.

Prav tako bom glede na vpliv, ki jo imajo kazniva dejanja na mlade žrtve, v celoti upošteval potrebe mladih v zvezi z dostopom do civilnega in kazenskega pravosodja. Našim mladim bom tudi poskušal približati državljanstvo EU z boljšim obveščanjem o njegovih prednostih.

Mladi so pomemben potrošniški segment s posebnimi vzorci potrošnje. To nameravam v celoti upoštevati pri pripravi akta o digitalni pravičnosti, ki bi moral posebno pozornost nameniti vplivnežem v družbenih medijih in škodljivim spletnim praksam.

Opravljanje nalog

Če bom potrjen kot komisar, bom v celoti spoštoval črko in duh Pogodbe, zlasti obveznost, da delujem v evropskem interesu in za svoje delo ne sprejemam navodil, kot je določeno v členu 17(3) Pogodbe o Evropski uniji in členu 245 Pogodbe o delovanju Evropske unije, ter obveznost varovanja poslovne skrivnosti iz člena 339 Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Zavežujem se, da se bom izogibal vsem stališčem ali situacijam, ki bi lahko ogrozili mojo neodvisnost, nepristranskost in razpoložljivost Komisiji, in da bom predsednico Komisije obveščal o vseh situacijah, v katerih bi lahko prišlo do nasprotja interesov pri opravljanju njihovih uradnih dolžnosti.

Prav tako bom spoštoval kodeks ravnanja članov Evropske komisije in njegove določbe o nasprotju interesov. Moja prijava interesov je popolna in dostopna javnosti, po potrebi pa jo bom hitro posodobil.

Od nobenega subjekta ne bom zahteval ali sprejemal navodil. Upoštevati nameravam vse zadevne interese, ne glede na nacionalni, regionalni, poklicni ali osebni izvor, in si v skladu s tem prizadevati za izvajanje političnih usmeritev.

V celoti podpiram našo zavezanost preglednosti, določeno v kodeksu ravnanja. Zavezujem se, da bom v skladu s pravili Komisije javno objavil vse stike in sestanke s strokovnimi organizacijami ali samozaposlenimi osebami o vseh zadevah, povezanih z oblikovanjem in izvajanjem politik EU.

2. Upravljanje resorja in sodelovanje z Evropskim parlamentom

Ali se lahko zavežete, da boste Parlament ustrezno obveščali o svojih dejavnostih in ukrepih svojih oddelkov? V kakšnem smislu se čutite odgovorni Evropskemu parlamentu?

Kaj ste pripravljeni izrecno obljubiti v zvezi s sodelovanjem in navzočnostjo v Parlamentu, tako na sejah odborov kot na plenarnem zasedanju, v zvezi s preglednostjo, sodelovanjem in dejansko nadaljnjo obravnavo stališč in zahtev Parlamenta glede zakonodajnih pobud? Ali ste v zvezi z načrtovanimi pobudami in tekočimi postopki pripravljeni Parlamentu pravočasno posredovati enakovredne informacije in dokumente kot Svetu?

Zavezujem se, da bom v celoti upošteval obsežne določbe Okvirnega sporazuma iz leta 2010 in Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje iz leta 2016 v zvezi s preglednostjo in pretokom informacij med obema institucijama.

Odgovornost do Evropskega parlamenta

Želim, da bi moji osebni odnosi in odnosi mojega kabineta z Evropskim parlamentom temeljili na zaupanju, preglednosti in medsebojni pomoči. Kot član Komisije bom osebno odgovoren Parlamentu za svoja dejanja in dejanja svojih oddelkov, zlasti Generalnega direktorata Komisije za pravosodje in potrošnike. Ker sem bil dejaven kot poslanec, globoko spoštujem in razumem ključno vlogo parlamentarne demokracije v naši Uniji. To se bo odražalo v mojih stikih z Evropskim parlamentom.

Veselim se priložnosti za redne izmenjave s poslanci in poslankami v Parlamentu v duhu sodelovanja in spoštovanja, tako na plenarnem zasedanju kot tudi na sejah odborov. Poročila in resolucije, ki jih pripravljajo odbori Evropskega parlamenta, zagotavljajo pomembne uvide. Z veseljem si bom prizadeval za vključitev teh uvidov v postopek načrtovanja in oblikovanja politik v tesnem sodelovanju s člani in članicami odborov ter poročevalci in poročevalkami.

Tudi sodelovanje z medskupinami Evropskega parlamenta je dragoceno za pridobitev nadaljnjega vpogleda v prednostne naloge Parlamenta, zlasti na medsektorskih področjih, kot so pravice LGBTIQ oseb, udejstvovanje mladih in digitalni prehod, zato se bom potrudil v celoti izkoristiti to priložnost.

Posebne zaveze v zvezi s sodelovanjem in navzočnostjo v Parlamentu

Kot izkušen nacionalni poslanec razumem, da je medinstitucionalno sodelovanje ključnega pomena za delovanje institucionalnega sistema EU ter za učinkovitost, legitimnost in dobro upravljanje postopka odločanja EU. Neposredno sodelovanje s Parlamentom je eno od področij mojega prihodnjega dela, ki se ga posebno veselim.

Kot kandidat za komisarja, pristojnega za demokracijo in državljanstvo, močno cenim vlogo Parlamenta kot glasu evropskih državljanek in državljanov ter utelešenja evropske demokracije. Zato bom z Evropskim parlamentom tesno sodeloval in zavezujem se, da se bom udeleževal plenarnih razprav o vprašanjih, ki zadevajo moj resor.

Prav tako se zavezujem, da bom redno obiskoval ustrezne odbore v Parlamentu z namenom strukturiranega dialoga, razprav o izvajanju in izvrševanju ter izmenjav o novih ključnih pobudah. S predsedujočimi tem odborom bom redno in neposredno izmenjeval informacije, moja vrata pa bodo vedno odprta za poslance in poslanke, ki se bodo želeli z mano sestati.

Sodeloval bom tudi v dialogih, povezanih z mojimi dosjeji, pri katerih bom deloval kot pošten posrednik med Parlamentom in Svetom. Kot je navedeno v poslanicah, bom zlasti spremljal delo Parlamenta v zvezi z resolucijami iz člena 225 in zavezujem se, da se bom odzval na zahteve po predložitvi zakonodajnih predlogov ob polnem spoštovanju načel sorazmernosti, subsidiarnosti in boljše priprave zakonodaje.

Pravočasno sodelovanje s sozakonodajalcema na enakovredni podlagi

Na mnogih področjih, za katera bom neposredno pristojen, Evropski parlament in Svet delujeta kot sozakonodajalca.

Položaj Evropskega parlamenta bi moral biti enakopraven položaju Sveta pri vseh pravnih in političnih pobudah, za katere bom pristojen.

Popolno spoštovanje lojalnega medinstitucionalnega sodelovanja je izrednega, če ne celo odločilnega pomena za izvajanje agende za pravosodje. Zato bom na svojih področjih pristojnosti v celoti spoštoval Okvirni sporazum in Medinstitucionalni sporazum o boljši pripravi zakonodaje.

Vprašanja Odbora za notranji trg in varstvo potrošnikov

3. Katere cilje in morebitne ukrepe predvidevate v zvezi z naslednjo agendo za potrošnike za obdobje 2025–2030 in novim akcijskim načrtom za potrošnike na enotnem trgu? Kako nameravate v okviru akta o digitalni pravičnosti obravnavati škodljive tehnike in poslovne prakse, povezane s temnimi vzorci, trženjem v družbenih medijih na straneh vplivnežev, zasvojevalno zasnovano digitalnih izdelkov, spletnim profiliranjem, zlasti kadar se ranljivost potrošnikov izkorišča v komercialne namene, in boljšo zaščito mladoletnikov? Kako bi glede na te prihodnje pobude poskrbeli, da bodo novosti skladne z veljavno zakonodajo, kot so akt o digitalnih storitvah, uredba o splošni varnosti proizvodov in direktiva o nepoštenih poslovnih praksah, in da se ne bodo prekrivale z njimi, ter kako na splošno načrtujete posodobitev in izvrševanje politik za varnost proizvodov, da bodo države EU vzpostavile globalno okolje v smislu varstva potrošnikov in varnosti proizvodov, kot je zahtevano v vaši poslanici? Ali nas lahko seznanite s prihodnjimi ukrepi za ohranitev pravičnosti in integritete našega političnega sistema in v zvezi s tem potrdite, da boste sodelovali z odborom IMCO, zlasti ko gre za preglednost predloga o zastopanju interesov tretjih držav? Kako bi ta predlog deloval s predlaganim evropskim ščitom za demokracijo?

Če bom potrjen kot komisar, bi rad nadaljeval delo v zvezi z agendo za potrošnike za obdobje 2025–2030 kot skupno vizijo, ki vpliva na življenja ljudi. Potrošniki in potrošnice imajo ključno vlogo v našem socialnem tržnem gospodarstvu, saj prispevajo k trajnostni rasti in bolj konkurenčnemu enotnemu trgu. Njihove odločitve določajo rezultate podjetij. Vendar se bom z našo potrošniško politiko zavzemal tudi za pravičen prehod na zeleno in digitalno gospodarstvo, ki bo spodbujalo gospodarsko rast s socialno kohezijo, varovalo in opolnomočalo potrošnike in potrošnice ter zagotavljalo široko izbiro trajnostnih proizvodov, ki bodo cenovno dostopni tudi za najranljivejše.

Del agende za potrošnike bo akcijski načrt za potrošnike na enotnem trgu, ki bi se lahko tudi posebej osredotočal na izvrševanje. Z doslednim, enakim in učinkovitim izvajanjem pravil se ustvarjajo enaki konkurenčni pogoji na enotnem trgu za potrošnike in podjetja. Potrošniki in potrošnice potrebujejo informacije in pravice, ki jih lahko uveljavljajo, vendar pa podjetij ne smemo preobremeniti z birokracijo. V celoti se strinjam s poudarkom, ki je v moji poslanici namenjen izvajanju, poenostavitvi in doseganju rezultatov. Načrtujem tudi ukrepe za spodbujanje krožnih izdelkov in ravnanja, krepitev mednarodnega sodelovanja in boljše varstvo potrošnikov pred nevarnimi izdelki na spletnih platformah.

Aksijski načrt za potrošnike na enotnem trgu bi potrošnike in potrošnice varoval pred nepošteno diskriminacijo pri čezmejni dobavi blaga in zagotavljanju storitev z obravnavanjem omejitev plačil, ozemeljskih omejitev dobave in zagotavljanja čezmejnih finančnih storitev. S tem bi imeli vsi potrošniki in potrošnice koristi od prednosti enotnega trga.

Akt o digitalni pravičnosti je manjkajoči del sestavljanke v digitalnih pravilih EU.

Nedavno sprejeta zakonodaja na digitalnem področju, kot sta akt o digitalnih storitvah in akt o digitalnih trgih, je prelomna in bo pozitivno vplivala na varstvo potrošnikov, tudi z zagotavljanjem podpornega okvira za varstvo pravic potrošnikov na spletu. Kljub temu so zaključki preverjanja primernosti digitalne pravičnosti pokazali, da vrzeli še vedno obstajajo in da moramo še naprej obravnavati ugotovljene pomanjkljivosti na ciljno usmerjen in sorazmeren način. Zlasti je potrebna večja jasnost glede tega, kaj je na spletu dovoljeno in kaj ni. Posvetiti se nameravam štirim ključnim vprašanjem, poudarjenim v moji poslanici. To so temni vzorci, trženje s pomočjo vplivnežev, zasvajajoča zasnova in problematična personalizacija, zlasti kadar se izkoriščajo ranljivosti potrošnikov. Oceniti moramo tudi morebitne težave z digitalnimi pogodbami in naročninami, kot so težavni postopki odpovedi. Posebno pozornost želim nameniti zaščiti mladoletnih spletnih potrošnikov in potrošnic kot aktivnih uporabnikov in uporabnic digitalnih storitev (npr. družbenih medijev in videoiger). Ker so pogosto med prvimi uporabniki novih tehnologij, so še posebej izpostavljeni tveganjem.

Akt o digitalni pravičnosti bo zaščitil potrošnike in potrošnice v digitalnem okolju in zagotovil, da bodo lahko v celoti izkoristili prednosti digitalnega trga. Dopolnjeval bi drugo zakonodajo ter s tem zagotovil skladen in dosleden okvir. Kar zadeva temne vzorce, akt o digitalnih storitvah recimo določa obveznosti glede zasnovave za

spletne platforme. Akt o digitalni pravičnosti bi lahko dodal dodatne obveznosti za druge komercialne akterje. Nova digitalna pravila je treba uporabljati v praksi. Če bom potrjen, bom zagotovil – kot pojasnujem v naslednjem vprašanju o izvrševanju –, da se bodo ta pravila spremljala in izvrševala skladno in v dopolnjevanju z zakonodajo o varstvu potrošnikov, da bi se zagotovila učinkovito varstvo in konkurenčnost. Prav tako bom upošteval stališča podjetij, da bi bilo pravila preprosto izvajati in da bi bila kar najmanj obremenjujoča.

Kar zadeva varnost proizvodov, se bom osredotočil na izvajanje in izvrševanje povsem nove uredbe o splošni varnosti proizvodov ter posodobitev obstoječih orodij, da se zagotovi učinkovitejši nadzor trga, predvsem z boljšo uporabo orodij IT. Da bi v celoti izkoristili nove postopke iz Uredbe, bom podpiral nadzor trga in skupna prizadevanja držav članic za izvrševanje. Tako lahko na primer z organizacijo skupnih dejavnosti preskušanja proizvodov, vključno s prikritim nakupovanjem, ali spodbujanjem preiskav varnosti proizvodov na ravni EU, zlasti tistih v spletni prodaji, dokažemo, da je EU mar za potrošnike. Ti ukrepi bodo morali bistveno prispevati k reševanju izzivov, povezanih s platformami za e-trgovanje, katerih prodaja se eksponentno povečuje kljub številnim že znanim primerom neskladnosti proizvodov. EU mora nujno ukrepati in zagotoviti varnost proizvodov, naročenih neposredno iz tretjih držav, na enak način, kot zagotavlja varnost proizvodov, kupljenih v EU ali v trgovinah. Prizadeval si bom zagotoviti, da bodo vsi spletni akterji spoštovali nove obveznosti glede varnosti. Želim tudi, da bi EU še naprej spodbujala visoke standarde varnosti proizvodov po vsem svetu z okrepljenim sodelovanjem s strateškimi mednarodnimi partnerji.

Novi evropski ščit za demokracijo, določen v političnih usmeritvah, bo vodilna pobuda za ohranjanje poštenosti, pluralnosti in integritete našega političnega sistema, saj ga bo varoval pred tujim manipuliranjem z informacijami in vmešavanjem. Če bom potrjen, si bom to zastavil za pomembno prednostno nalogo, pri kateri bom sodeloval z drugimi komisarji in komisarkami. Demokracije nikoli ne smemo jemati za samoumevno, sisteme EU pa moramo zaščititi pred zlonamernim tujim vmešavanjem in erozijo. Poleg tega lahko vključimo evropsko razsežnost in zagotovimo, da bodo državljani in državljanke lahko ponosni na nadaljnji razvoj Evrope v vitalno in dinamično demokracijo. Demokracije po vsem svetu sprejemajo ukrepe za povečanje svoje odpornosti v sedanjih geopolitičnih razmerah. Potrebujemo trdne skupne standarde EU za zaščito naše demokracije. Nedavno sprejeta uredba o političnem oglaševanju je primer pravil EU, ki krepijo naše demokratične zaščitne ukrepe, tako da državljanom in državljanke pomagajo prepoznati, ali gre pri oglasu za politični oglas, kdo za njim stoji in ali je ciljan, da bodo lažje sprejemali ozaveščene odločitve. EU bi morala v prihodnje še naprej prispevati k določanju visokih standardov za to, kako obravnavati izzive za naše demokracije na skladen, uravnotežen in sorazmeren način ob popolnem spoštovanju temeljnih pravic in vrednot EU.

Demokracija zahteva močen sistem zavor in ravnovesij. Dejavno si bom prizadeval spodbujati preglednost in integriteto v demokratičnem prostoru. Nevarnosti za demokracijo so lahko posledica tujega manipuliranja ali dezinformacij ali notranjih tveganj, kot je erozija demokratičnih institucij ali poslabšanje participativnih praks. Če bom potrjen, bom dejavno sodeloval s sozakonodajalcema pri delu v zvezi s predlagano direktivo o zastopanju interesov, ki se izvaja v imenu tretjih držav. Ta predlog je odziv na vse večjo zaskrbljenost zaradi poskusov tujega vplivanja na EU.

Zavedam se, da se Parlament redno ukvarja s tem vprašanjem, saj je v svojih resolucijah poudaril pomen zagotavljanja preglednosti tujega vplivanja prek zastopnikov interesov in pozdravil sprejetje svežnja za obrambo demokracije, vključno s predlagano direktivo. Predlog Komisije temelji na rigorozni oceni učinka, kot je zahteval tudi Evropski parlament v svojih priporočilih za reformo pravil Evropskega parlamenta o preglednosti, integriteti, odgovornosti in boju proti korupciji. Če bom potrjen, se veselim sodelovanja s poročevalcem in poročevalci v senci za napredek pri delu na tem področju. Posebno pozornost bi namenil vprašanju, kot so zagotavljanje jasnosti in učinkovitosti predloga, zmanjšanje upravnega bremena in močni zaščitni ukrepi, tudi pred morebitnim tveganjem stigmatizacije določenih gospodarskih subjektov in organizacij civilne družbe. Rezultat je lahko trden dokaz za to, da se lahko s preglednostjo zavarujemo pred tveganji vmešavanja.

Potrošniki, demokracija in pravna država bodo moje prioritete ves mandat in že od samega začetka.

4. Uspešno in učinkovito izvrševanje zakonodaje EU o varstvu potrošnikov je bistvenega pomena za potrošniško politiko, zato bi moralo biti prednostna naloga v prihodnjih letih, kot je poudarjeno tudi v vaši poslanici. Kako bi poskrbeli za ustrezno izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov na čezmejni in nacionalni ravni ter katere ukrepe bo Evropska komisija sprejela za nadaljnjo krepitev mehanizmov sodelovanja in izvršilnih pooblastil nacionalnih organov, tudi v zvezi z vlogo in nalogami mreže za sodelovanje na področju varstva potrošnikov? Ali nameravate v prvih 100 dneh mandata predstaviti revizijo uredbe o sodelovanju na področju varstva potrošnikov? Kako nameravate odboru IMCO poročati o rezultatih teh dejavnosti izvrševanja in o predvidenih ukrepih za njihovo nadaljnjo krepitev?

S pospešitvijo e-trgovanja in digitalizacije po izbruhu pandemije COVID-19 so se pojavili novi izzivi pri izvrševanju, ki so se še povečali zaradi novih akterjev, pogosto iz tretjih držav, ki zdaj prevladujejo na potrošniških trgih EU. Potrošniki in potrošnice vse pogosteje nakupujejo prek spleta, vendar je skladnost z osnovnim potrošniškim pravom še vedno nezadostna. Podatki letnih preverjanj skladnosti, ki jih izvaja mreža za sodelovanje na področju izvrševanja varstva potrošnikov z usklajevanjem Komisije, kažejo, da v povprečju le 50 % pregledanih spletišč spoštuje osnovne pravice potrošnikov. To kaže, da so potrebni nadaljnji ukrepi, ki jih tudi nameravam sprejeti. Čeprav so za izvrševanje pravil o varstvu potrošnikov, vključno s pravili, ki izhajajo iz prava EU, odgovorni nacionalni organi, Komisija v skladu z uredbo o sodelovanju na področju varstva potrošnikov usklajuje in podpira njihovo delo, da bi se zagotovilo učinkovito izvrševanje v primeru kršitev, ki so razširjene po vsej EU.

Če bom potrjen, nameravam ukrepati v zvezi z več sklopi dela.

Kolektivno in zasebno pravno varstvo, vključno s postopki alternativnega reševanja sporov, je ključni element zagotavljanja skladnosti s potrošniškim pravom. Če bom potrjen, bom podprl nov evropski model kolektivnih pravnih sredstev, vzpostavljen z direktivo o zastopniških tožbah. Prizadeval si bom zagotoviti, da bodo države članice v celoti in pravilno prenesle to direktivo ter medsebojno sodelovale, da bi zagotovile njeno učinkovito izvajanje v praksi. Seveda bi bil pripravljen uvesti postopke za ugotavljanje kršitev, če bi bilo to potrebno. Sprejeli bi lahko ukrepe za pomoč kvalificiranim subjektom, imenovanim za vložitev zastopniških tožb, saj morajo okrepiti svoje zmogljivosti za delovanje. V izmenjavi mnenj s sodniki bomo ocenili, kako bi lahko najboljše obravnavali kolektivne tožbe. Cilj vseh navedenih ukrepov je učinkovito in usklajeno delovanje kolektivnih pravnih sredstev po vsej EU.

Prizadeval si bom tudi podpreti sprejetje predloga o alternativnem reševanju sporov, ki je v obravnavi in katerega cilj je postopek alternativnega reševanja sporov prilagoditi izzivom digitalne dobe in čezmejnem poslom ter povečati sodelovanje trgovcev v postopku.

Da bi se izvrševanje potrošniškega prava še izboljšalo, bom nadalje preučil pristope za okrepitev podporne vloge Komisije v okoliščinah, ki vplivajo na potrošnike in potrošnice v Uniji in prek meja. Trudil se bom tudi nadalje izboljšati sistem sodelovanja nacionalnih organov pri izvrševanju, saj bodo ti organi še naprej zagotavljali izvrševanje v primeru najbolj razširjenih kršitev potrošniškega prava EU. Obenem se bom osredotočil na krepitev naše sposobnosti učinkovitega izvrševanja pravil EU zoper velika multinacionalna podjetja iz držav zunaj EU, ki so usmerjena v naše potrošnike in potrošnice. Pri vseh ukrepih v tem okviru bi se morali upoštevati skladnost, dopolnjevanje in usklajevanje s povezanimi pravnimi instrumenti, kot so akt o digitalnih storitvah, akt o digitalnih trgih, akt o umetni inteligenci ali splošna uredba o varstvu podatkov.

Zavezujem se, da bom v okviru strukturiranega dialoga redno poročal Evropskemu parlamentu in njegovemu odboru IMCO ter vas osebno obveščal o svojem delu za nadaljnjo krepitev izvrševanja potrošniškega prava. Prav tako bi pozdravil priložnost, da Evropskemu parlamentu vsako leto predstavim napredek pri izvajanju. Cilj naših politik mora biti učinkovito doseganje rezultatov. Če institucije med seboj sodelujejo, lahko resnično prispevajo k prepoznavanju pomanjkljivosti in iskanju rešitev, ki bodo ohranile koristi naših politik za državljane in državljanke ter podjetja.

5. Ob upoštevanju vseh dosežkov in zakonodaje, ki je bila sprejeta v prejšnjem parlamentarnem obdobju za opolnomočenje potrošnikov pri digitalnem in zelenem prehodu, je ključnega pomena, da Evropska komisija spremlja izvajanje ustrezne zakonodaje, da bi zagotovila visoko raven varstva potrošnikov in enake konkurenčne pogoje za podjetja. Katere konkretne ukrepe boste poleg dialogov o izvajanju in letnega poročila o napredku pri izvrševanju in izvajanju, navedenih v vaši poslanici, sprejeli za učinkovito spremljanje uporabe veljavne zakonodaje o varstvu potrošnikov? Kako boste v zvezi s tem pomagali podjetjem, zlasti mikropodjetjem ter malim in srednjim podjetjem, pri izpolnjevanju njihovih obveznosti in katere ukrepe boste sprejeli za boljše obveščanje potrošnikov o njihovih pravicah in pravnih sredstvih? Kako nameravate odbor IMCO obveščati o sedanjih in prihodnjih dejavnostih Komisije ter o napredku na tem področju?

Veselim se dialogov o izvajanju z deležniki, ki so navedeni v političnih usmeritvah in v katerih bom sodeloval, če bom potrjen. Ti dialogi bodo zagotovili neposredne povratne informacije o tem, kaj dobro deluje in kaj je mogoče izboljšati. Izhodišče je lahko pregled vse nedavno sprejete potrošniške zakonodaje EU, vendar bi se lahko obravnavale tudi druge teme, kot sta označevanje in spletna potrošnja. Na ta način bi se lahko močno okrepilo zaupanje potrošnikov, da se bomo dejavno odzvali, če se bodo soočali z ovirami pri popolnem izkoriščanju prednosti enotnega trga. Pri tem bi seveda sodelovali Potrošniško gibanje in organi, ki zastopajo potrošnike, vendar bi morali prispevati vsi akterji v vrednostni verigi, da bi lahko opredelili konkretne izzive pri izvajanju na terenu. Tako bi se podprla prizadevanja za spremljanje držav članic pri prenosu in izvajanju novodogovorjene zakonodaje

EU, kot sta krepitev vloge potrošnikov za zeleni prehod ali pravica do popravila, na primer z delavnicami in dvostranskimi razpravami.

Komisija redno ocenjuje, ali je obstoječa zakonodaja še vedno primerna za svoj namen. Odličen primer tega je bilo preverjanje primernosti digitalne pravičnosti. Takšne ocene temeljijo na spremljanju trga in zbiranju podatkov v sodelovanju z državami članicami, potrošniškimi organizacijami in podjetji. Neomajno verjamem, da morajo naše politike temeljiti na trdnih dokazih in podatkih kot podlagi za sorazmerne in učinkovite ukrepe.

V postopku prenosa in izvajanja bom veliko pozornost namenil upravnemu bremenu. Prav tako bom podpiral podjetja pri pripravah na uporabo novih pravnih pravil, na primer z namenskimi dogodki, obrazložitenimi dokumenti ali po potrebi posodobitvijo podpornih programov. Kadar bodo odkriti primeri neskladnosti, bom začel dialog z državami članicami, po potrebi pa tudi uvedel postopke za ugotavljanje kršitev. Zlasti na področju varstva potrošnikov so organi in podjetja ključni zavezniki pri doseganju rezultatov.

Nameravam nadaljevati delo, povezano s tem, da bi vsi udeleženci na trgu – to so potrošniki, trgovci, vključno z malimi in srednjimi podjetji, ter organi – bolje razumeli zakonodajo EU o varstvu potrošnikov in varnosti proizvodov ter jo dosledno uporabljali. Nekaj takih projektov že poteka. Eno od področij, ki jim je treba nameniti pozornost, so vplivneži, ki se štejejo za mikropodjetja, kadar se ukvarjajo z redno poslovno dejavnostjo na spletu. Platforma za vplivneže „Influencer Legal Hub“, ki jo je vzpostavila Komisija in na kateri so objavljeni izobraževalni videoposnetki o evropskih standardih varstva potrošnikov, ki jih je treba upoštevati pri oglaševanju, prodaji blaga in zagotavljanju storitev, je primer ozaveščanja, za katerega menim, da bi ga bilo koristno razširiti.

Želim tudi, da bi se še naprej razvijali projekti, kot je „Consumer Law Ready“ za mala in srednja podjetja, v okviru katerega potrošniške in poslovne organizacije EU zagotavljajo usposabljanja malim in srednjim podjetjem o potrošniškem pravu, tako na spletu kot zunaj njega. Gradivo je na voljo v nacionalnih jezikih in prilagojeno potrošniškemu pravu, kot se uporablja v državah članicah, kar koristi tisočim malim podjetjem.

Komunikacijske kampanje so koristno orodje za opozarjanje podjetij ter potrošnikov na njihove pravice in obveznosti, zlasti ob sprejetju novih pravil. Trenutno več kot tretjina potrošnic in potrošnikov (37 %) slabo pozna pravice potrošnikov in ena tretjina se jih ne pritoži, če naletijo na težave. Boljše obveščanje potrošnikov in potrošnic o njihovih pravicah bo zame ključnega pomena. Te kampanje pogosto opozarjajo na podrobnejše informacije, ki so na voljo na portalu Your Europe, tj. točki Komisije „vse na enem mestu“ za informacije o notranjem trgu, ki na lahko razumljiv način pojasnjuje pravice potrošnikov in obveznosti trgovcev. Ko bodo države članice na primer začele uporabljati direktivo o pravici do popravila, bi se lahko s komunikacijsko kampanjo opozarjalo na priložnosti, ki jih Direktiva prinaša potrošnikom in potrošnicam ter podjetjem. Podobno bi se lahko potrošnike in podjetja s kampanjo obveščalo o novem okviru, uvedenem z uredbo o splošni varnosti proizvodov. Pri vsem tem delu bi morali dobro izkoristiti mrežo evropskih potrošniških centrov in spodbuditi prilagojeno komunikacijo na nacionalni ravni. Zagotovil bom, da bodo nacionalne potrošniške organizacije in organi za varstvo potrošnikov vedno dobro obveščeni in vključeni v komunikacijske dejavnosti Komisije.

Poleg našega rednega strukturiranega dialoga in dialoga o izvajanju nameravam odbor IMCO obveščati o sedanjih in prihodnjih dejavnostih Komisije ter napredku na tem področju, tako da vas bom povabil na dogodke Komisije, na primer na evropski vrh o potrošnikih, ter vam pošiljal poročila o izvajanju v skladu z zakonodajo EU.

Vprašanja Odbora za pravne zadeve

6. Civilno pravosodje

Čezmejno sodelovanje med pravosodnimi sistemi v civilnih, družinskih in gospodarskih zadevah se je v zadnjih desetletjih razvilo in okrepilo.

Kljub temu se državljani in podjetja EU še vedno soočajo s pravnimi in upravnimi ovirami pri uveljavljanju svojih pravic zaradi razlik med pravnimi sistemi držav članic in njihove kompleksnosti, zlasti kadar so vključeni v čezmejne civilne, družinske in gospodarske spore, ki so lahko dragi in dolgotrajni. Zaradi tega mala in srednja podjetja ter mikropodjetja ne morejo širiti svojih dejavnosti, državljani EU pa se lahko znajdejo v stiski in pravni negotovosti. Poleg tega državljani zaradi pomanjkljivega prenosa, izvajanja in izvrševanja prava Unije ne morejo v celoti izkoristiti svojih pravic, podjetja pa nimajo enakih konkurenčnih pogojev, zaradi česar je ogroženo zaupanje v evropski projekt.

Za učinkovito delovanje pravosodja so prav tako potrebna resna prizadevanja, s katerimi se priskrbi zanesljiv proračun za financiranje njegovih mehanizmov, med drugim usposabljanja, zaposlovanja in digitalizacije. V zvezi

s tem je izjemno pomembno učinkovito sodelovanje s komisarjem za proračun, da se na tem področju, ki se mu pogosto pripisuje manjši pomen, zagotovijo potrebna finančna sredstva.

Katere posebne politike ali pravne pobude preučujete za izboljšanje dostopa do pravnega varstva (tudi v okviru nedavno sprejete direktive o strateških tožbah za onemogočanje udeležbe javnosti), pravosodno sodelovanje v civilnem pravu, zlasti v zvezi s čezmejnimi izvrševanjem sodb, čezmejnimi posledicami kolektivnih pravnih sredstev v zvezi z elementi mednarodnega zasebnega prava, čezmejnimi družinskimi pravom (vključno s priznavanjem starševstva), uskladitvijo postopkovnih pravil, nadaljnjo digitalizacijo pravosodnih sistemov in sodstva, s posebnim poudarkom na večji uporabi umetne inteligence in drugih pravnih tehnoloških rešitev, na način, ki je združljiv s splošnimi načeli pravne države, načeli neodvisnosti sodstva in preglednosti postopkov, deregulacijo, ustreznim financiranjem, poenostavitvijo postopkov, krepitvijo pravosodnega usposabljanja in izboljšanjem vzajemnega priznavanja sodb?

EU dobro služi celovita zakonodaja EU v civilnih, družinskih in gospodarskih zadevah, ki olajšuje čezmejno pravosodno sodelovanje med državami članicami. Ta zakonodaja obravnava vprašanja pristojnosti, prava, ki se uporablja, ter priznavanja in izvrševanja sodnih odločb na praktično vseh področjih civilnega in gospodarskega prava, vključno z insolventnostjo, razvezo zakonske zveze, starševsko odgovornostjo, preživnino in dedovanjem. EU ima tudi skupne instrumente enotnih pravil o vročanju pisanj in pridobivanju dokazov ter je uvedla nekatere poenostavljene in hitre „evropske postopke“ za nekatere čezmejne situacije, če omenimo le nekaj primerov.

To je zgodba o uspehu za evropske državljane in državljanke ter podjetja. Če bom potrjen, nameravam to delo nadaljevati.

Najprej nameravam prispevati k zaključku tekočih medinstitucionalnih pogajanj o predlogih v zvezi z varstvom odraslih oseb, priznavanjem starševstva, odstopom terjatev in insolventnostjo. Zadnji predlog je ključnega pomena za naložbene odločitve.

Da bi postavili temelje za prihodnost, menim, da bi morali na podlagi sedanjega zagona razmisliti o krovni viziji za prihodnost civilnega prava. Raziskal bi možnosti za proces na visoki ravni o pravosodju za rast, da bi preučili, kako lahko to področje politike skupaj s pravom družb prispeva h krepitvi rasti in konkurenčnosti ter nadaljnji odpravi ovir v EU. Takšen forum bi vključeval Evropski parlament, države članice in deležnike iz industrije.

Moj cilj je izboljšati dostop državljanek in državljanov ter podjetij do pravnega varstva po vsej EU. Trdno sem prepričan, da nezdržljivost pravnih in pravosodnih sistemov v državah članicah ne sme odvracati državljanov in državljanek ter podjetij od uveljavljanja njihovih pravic. Kot sem navedel v zvezi s potrošniško politiko, se bom tudi na tem področju osredotočil na pozorno spremljanje in zagotavljanje pravilne uporabe obstoječega pravnega reda ter posodobitve, če bodo potrebne. Posodabljanje instrumentov glede na najnovjši razvoj dogodkov, vključno z digitalizacijo, in hkrati zagotavljanje pravne varnosti s stabilnimi pravili bo prednostna naloga. Preučil bom tudi, ali je potrebna revizija obstoječih postopkovnih standardov v okviru teh pregledov, zlasti za nadaljnjo okrepitev vzajemnega priznavanja sodnih odločb.

Menim, da obstajajo priložnosti za ustvarjalne in nove ukrepe v zvezi z izvajanjem, pri čemer je seveda treba ohraniti možnost uvedbe postopka za ugotavljanje kršitev, če je to potrebno. K najpomembnejši zakonodaji spada na primer nova direktiva o zaščiti oseb, ki se udeležujejo pri udeležbi javnosti, pred strateškimi tožbami za onemogočanje udeležbe javnosti. Da bi pomagali državljanom in državljanke, podjetjem in pravosodnim delavcem, si bom prizadeval, da bodo informacije in digitalna orodja na portalu e-pravosodje, povezana s pravosodjem, prijaznejši do uporabnika. Še ena prednostna naloga je okrepitev podpore, ki jo zagotavlja Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah kot ključni akter, ki olajšuje praktično pravosodno sodelovanje med državami članicami, ter ozaveščanje o njej.

Na področju družinskega prava bi želel še naprej razvijati pravosodno sodelovanje, zlasti s sprejetjem predloga o priznavanju starševstva, ki je v obravnavi, ter zagotoviti enotno in učinkovito izvrševanje celotnega pravnega reda.

Poleg nenehnega prizadevanja za boljše izvajanje mora biti tudi zakonodaja sama sodobna in posodobljena. Če bom potrjen, bom preučil uporabo in potrebo po pregledu uredbe Bruselj Ia o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb ter uredbe Rim II o pravu, ki se uporablja za nepogodbene obveznosti, začeni s sprejetjem poročil o uporabi teh uredb, ki se načrtuje za začetek naslednjega leta. Ta instrumenta sta ključni komponenti delujočega notranjega trga, saj zagotavljata stabilen in predvidljiv okvir za podjetja in potrošnike v čezmejnih trgovinskih poslih. Enotna in preprosta pravila na tem področju so še posebej pomembna za mala in srednja podjetja, ki želijo trgovati prek meja. Ta pravila morajo biti primerna za svoj namen in slediti spreminjajočemu se tehnološkemu in pravnemu okolju. Pri našem delu bo treba posebno pozornost nameniti

izzivom, ki jih na primer predstavljajo kolektivna pravna sredstva, zlorabljene tožbe za onemogočanje udeležbe javnosti, posli v spletnem okolju in uporaba umetne inteligence.

Nadaljnja digitalizacija sodnih postopkov lahko državam članicam, državljanom in državljanke ter podjetjem, zlasti malim in srednjim, omogoči večjo produktivnost in prihranek stroškov, hkrati pa prispeva h krepitvi enotnega trga in omogoča pravo evropsko območje pravice. Če bom potrjen, nameravam predložiti novo strategijo za digitalno pravosodje, ki bi pravosodnim delavcem zagotovila naj sodobnejša digitalna orodja, vključno s spodbujanjem umetne inteligence, da bi pravosodje postalo učinkovitejše, hkrati pa v celoti upoštevala potrebo po polnem spoštovanju temeljnih pravic in vrednot EU. To strategijo bi spremljalo izobraževanje v pravosodju za izboljšanje digitalnih veščin. Z vami, državami članicami in deležniki nameravam razpravljati o tem, kako to doseči. Res je, da je treba za to delo na nacionalni ravni in ravni EU zagotoviti ustrezna sredstva, da bi se lahko podprlo izobraževanje v pravosodju, izboljšal dostop do sodnega varstva in okrepilo pravosodno sodelovanje.

7. 28. režim (družbe)

V nedavno objavljenem Draghijevem poročilu z naslovom „Prihodnost evropske konkurenčnosti“ je predlagana vzpostavitev novega vseevropskega pravnega statuta za inovativna zagonska podjetja, tj. inovativne evropske družbe (IEC), ki bi imela enotno digitalno identiteto, veljavno v EU. Takim družbam bi koristilo več pravnih ureditev, vključno z usklajenimi pravili o pravu gospodarskih družb in insolventnosti. Videti je, da je IEC v vaši poslanici upoštevan z najavo t. i. 28. režima za inovativna podjetja, ki vodi k oblikovanju dodatnega neobveznega pravnega okvira, ki bi ga podjetja po vsej EU lahko sprejela in ki bi omogočil odpravo sedanje razdrobljenosti med 27 notranjimi sistemi.

V okviru tega 28. režima bi lahko sodelujoče države članice uskladile ključna področja, kot so pravo gospodarskih družb, insolvenčno pravo, delovno pravo in obdavčitev, s čimer bi podjetjem zagotovile dosledno čezmejno pravno okolje. Režim bi deloval skupaj z obstoječimi nacionalnimi okviri in zagotavljal neobvezen in enoten sklop pravil, ki bi jih podjetja lahko prostovoljno izbrala, če bi se jim zdelo, da bodo imela od tega koristi.

Da bi bil 28. režim uspešen, bi morali (i) ukrepati za povečanje konkurenčnosti in produktivnosti, (ii) poskrbeti, da bo končni zakonodajni akt resnično prispeval k poenostavitvi za podjetja, da bo podjetjem privlačen in da ga bodo izbrala, da bo pomenil resnično dodano vrednost za sedanji zakonodajni okvir in da bo omogočil povezavo s predlogi v obravnavi, kot je predlog direktive iz decembra 2022 za uskladitev nekaterih vidikov insolvenčnega prava, (iii) preučiti, ali je treba predlog direktive iz decembra 2022 za uskladitev nekaterih vidikov insolvenčnega prava nadomestiti z novim predlogom, ki bi zajemal tudi inovativne evropske družbe, (iv) pojasniti, ali bi se moral 28. režim nanašati na podjetja na splošno ali le na inovativna podjetja, prav tako pa (v) razbliniti pomisleke držav članic, zaradi katerih podobne pobude v preteklosti niso bile uspešne. Kako nameravate doseči navedeno, če boste potrjeni kot komisar?

Veseli me močna politična osredotočenost na poglobljanje enotnega trga, da bi se olajšalo poslovanje, odpravile ovire in v celoti izkoristile prednosti obsega trga s 450 milijoni potrošnic in potrošnikov. Če bom potrjen, bo v skladu s političnimi usmeritvami eden od mojih prednostnih ciljev prispevati h konkurenčnosti EU ter „olajšati in pospešiti poslovanje“ v Evropi, s posebnim poudarkom na zmanjšanju upravnega bremena. Kot vodilno pobudo bom pripravil poseben predlog o pravnem statusu družb na ravni EU, tj. 28. režimu, da bi inovativnim podjetjem pomagali rasti.

Tak 28. režim bi podjetjem omogočil, da se odločijo za opravljanje dejavnosti po vsem enotnem trgu na podlagi pravnega statusa na ravni EU, namesto da bi morali prevzeti nacionalne pravne oblike v državah članicah, v katerih želijo poslovati. 28. režim bi bilo treba razumeti kot enega od elementov v širšem sklopu ukrepov, potrebnih za spodbujanje inovacij, konkurenčnosti in produktivnosti gospodarstva EU. Ukrepi, povezani s takšnim 28. režimom, bi lahko poleg pravne oblike družb na primer zajemali dostop do trgov, financiranja, spretnosti in zavarovalnega kritja ter pravila o pogodbah, obdavčitvi in insolventnosti, da bi se obravnavali vsi najpomembnejši vidiki podjetniške dejavnosti takih družb. Koristi bi bile sorazmerno večje za manjša podjetja, ki imajo bolj omejene finančne in človeške vire, kar jim otežuje, da bi se znašla v razdrobljenem pravnem okolju.

Dobro se zavedam, da so bili prejšnji poskusi vzpostavitve statusa evropske družbe težavni. Vendar se je pravni red EU na področju prava družb od leta 2019 znatno razvil, saj zdaj vključuje popolnoma spletne postopke (za ustanovitev družbe, registracijo podružnic in predložitve obveznih informacij v poslovne registre), uporabo načela „samo enkrat“, kadar družbe ustanovijo odvisne družbe in podružnice v drugih državah članicah, ter usklajene postopke za čezmejno mobilnost družb EU (tj. čezmejne združitve, delitve in preoblikovanja), vključno z zaščitnimi ukrepi za zaposlene in ukrepi za zaščito pred zlorabami. Ta razvoj obravnava nekatere pomisleke, ki so preprečili predhodne pobude, in bi lahko olajšal dogovor o novem 28. režimu.

Nameravam graditi na že obstoječih rešitvah, kot sta enotna identiteta družb z uporabo evropskega enotnega identifikatorja, ki temelji na eni sami registraciji, in novo harmonizirano večjezično digitalno potrdilo družbe EU, ki se lahko uporablja v vseh čezmejnih situacijah in je združljivo z evropsko denarnico za digitalno identiteto. Ta pristop je v skladu s pozivom iz Draghijevega poročila. Pri pripravi predloga bo pomembno zagotoviti skladnost z drugimi pobudami za podporo inovativnim podjetjem, napovedanimi v političnih usmeritvah ali poslanicah, naslovljenih na druge kandidate za komisarje oziroma kandidatke za komisarke, kot sta evropski akt o inovativnosti ali prihodnja strategija enotnega trga. Veselim se sodelovanja z drugimi komisarji in komisarkami, da bi dosegli ta cilj.

Ne glede na zagon bi morali skrbno preučiti, katera vprašanja bi bilo mogoče učinkovito obravnavati z 28. režimom. Eno od ključnih vprašanj, ki jih bo treba obravnavati, bo področje uporabe 28. režima, torej ali bi moral biti režim na voljo vsem podjetjem ali samo inovativnim. V vsakem primeru bi morali biti pogoji za pridobitev takega statusa jasni. Prepričan sem, da je treba o tem vprašanju poglobljeno razpravljati z Evropskim parlamentom, poslovno skupnostjo, socialnimi partnerji, državami članicami in drugimi deležniki v procesu na visoki ravni o pravosodju za rast. Tako bomo lahko ugotovili, s kakšnimi težavami se podjetja, zlasti inovativna, srečujejo na enotnem trgu in kako bi jih lahko najbolje obravnavali.

Kar zadeva insolventnost, je razdrobljenost insolvenčnega prava po državah članicah dejansko ena od ključnih ovir za pravo unijo kapitalskih trgov, saj ovira čezmejne naložbe in dostop podjetij do kapitala pod najugodnejšimi pogoji. Cilj predloga Komisije iz leta 2022, ki je ključni element akcijskega načrta za unijo kapitalskih trgov, je obravnavati sedanje razmere s ciljno usmerjeno harmonizacijo. Prepričan sem, da bo predlog izboljšal položaj vseh velikih in malih podjetij, saj je harmonizacija nujna na vseh področjih. Koristil bo tudi zagonskim podjetjem s predlaganim poenostavljenim postopkom v primeru insolventnosti za mala podjetja. Evropski svet je na zasedanju aprila 2024 ta predlog opredelil za prednostnega in pozval k njegovemu hitremu sprejetju. S tem se strinjam, zato bi si prizadeval za hiter napredek pri pogajanjih. Upam, da bo Parlament kmalu sprejel tudi mnenje v podporo predlogu.

8. Digitalna politika

V devetem zakonodajnem obdobju je bilo na digitalnem področju sprejetih več aktov, med katerimi so tudi akt o umetni inteligenci, akt o digitalnih storitvah, akt o digitalnih trgih ter akt o podatkih. Odbor za pravne zadeve je v okviru svojih pristojnosti na področju civilnega in procesnega prava ter prava intelektualne lastnine prispeval pomembna mnenja. Poleg tega je bil odgovoren za uredbo o eCodexu (Uredba (EU) 2022/850), sveženj o digitalizaciji pravosodja (Direktiva (EU) 2023/2843 in Uredba (EU) 2023/2844) in revizijo direktive o odgovornosti za proizvode (2022/0302(COD)), da bi jo prilagodila krožnemu in digitalnemu gospodarstvu. Poleg rednega preverjanja ustreznosti veljavnih pravnih instrumentov je treba storiti še veliko, na primer v zvezi z digitalno dediščino, pametnimi pogodbami in decentraliziranimi avtonomnimi organizacijami, virtualnimi svetovi in predlogom Komisije za direktivo o odgovornosti na področju umetne inteligence, zlasti glede na resolucijo Evropskega parlamenta z dne 20. oktobra 2020 s priporočili Komisiji o ureditvi civilne odgovornosti za področje umetne inteligence (2020/2014(INL)).

Katere ukrepe nameravate sprejeti za izvajanje navedene zakonodaje, odpravo preostalih regulativnih vrzeli in zagotovitev digitalne pravičnosti, spoštovanje pravic državljanov ter preprečevanje upravnega bremena in birokracije za podjetja in javno upravo?

Res je, da so bili v zadnjih letih sprejeti prelomni novi zakoni na digitalnem področju. EU je tako postala vodilna v tem smislu, ti zakoni pa prinašajo gotovost in omogočajo inovacije z ohranjanjem pristopa EU, ki je osredotočen na človeka in temelji na vrednotah. Zdaj je čas, da to preoblikujemo v resnične koristi za ljudi in podjetja. Izvajanje nedavno sprejetih digitalnih pravil EU bo prednostna naloga nove Komisije, da se zagotovijo pomembne in konkretne izboljšave.

V podporo izvajanju akta o podatkih bom podprl delo v zvezi s priporočilom o vzorčnih pogodbениh klavzulah za souporabo podatkov in računalništvo v oblaku, ki bo pripravljeno naslednje leto. Te prostovoljne vzorčne klavzule bodo podjetjem, zlasti malim in srednjim, pomagale pri uporabi akta o podatkih. Pomembno bo spremljati, kako te klavzule prispevajo k evropski podatkovni uniji in ali so potrebni nadaljnji ukrepi v zvezi s souporabo podatkov.

Za polno uporabo akta o umetni inteligenci na področju pravosodja je potrebnih več ukrepov, ki jih nameravam sprejeti, če bom potrjen. Države članice potrebujejo ciljne usmerjene smernice, da bi lahko razvrstile različna orodja v kategorije tveganja, predvidene v aktu o umetni inteligenci, in zagotovile skladnost z zahtevami akta. Izmenjava dobrih praks, razvoj nabora orodij in ciljno usmerjeno financiranje EU bi podprli učinkovito uporabo orodij umetne inteligence v pravosodnih organih držav članic.

Kljub temu so bile v pravnem okviru ugotovljene nekatere vrzeli, zlasti v zvezi z odgovornostjo za škodo, povzročeno z umetno inteligenco. Glede na zaključek pogajanj o direktivi o odgovornosti za proizvode sem zato odločen, da bom podrobno preučil razloge za sedanja razhajanja med zakonodajalcema pri pogajanjih o predlogu direktive o odgovornosti na področju umetne inteligence. Pri tem bosta pomembna prispevka resolucija in nedavna študija Parlamenta.

Da bi podprli inovativne digitalne poslovne modele, ki uporabljajo umetno inteligenco za pripravo pogodb in pametne pogodbe, bo treba analizirati, kako najbolje upoštevati vzorčni zakon ZN o avtomatiziranih pogodbah iz leta 2024, obenem pa tudi, ali so potrebni ukrepi na ravni EU ali na nacionalni ravni.

Na področju varstva potrošnikov je nedavna digitalna zakonodaja prinesla pomembne izboljšave. Kljub temu še vedno obstajajo številne vrzeli, na kar je pred kratkim opozorilo preverjanje primernosti digitalne pravičnosti. Če bom potrjen, se nameravam na te vrzeli odzvati s predlogom akta o digitalni pravičnosti, da bi se obravnavali nerešeni pomisleki v zvezi s temnimi vzorci, vplivneži v družbenih medijih, zasvajajočo zasnovo vmesnikov med podjetji in potrošniki ter spletnimi pogodbami.

Na podlagi tekočega dela Komisije za izvajanje pobude o spletu 4.0 in virtualnih svetovih ter vaših predlogov za reševanje regulativnih vprašanj o virtualnih svetovih v mednarodnem zasebnem in civilnem pravu se veselim razprave z vami o tem, kako zagotoviti, da se bodo virtualni svetovi lahko razvijali na način, ki odraža vrednote, načela in temeljne pravice EU. Spremljal bom tudi vprašanje digitalne dediščine, ki ga večinoma ureja nacionalno pravo, in ocenil morebitno potrebo po pravilih EU, tudi v okviru uredbe o dedovanju.

Vprašanja Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve

9. Temeljne pravice, civilna družba in varstvo podatkov

Kako boste kot pristojni komisar za spremljanje uporabe Listine EU o temeljnih pravicah sodelovali z državami članicami, da bi zagotovili spodbujanje in spoštovanje temeljnih pravic, tudi z izvajanjem ustrezne sodne prakse Sodišča EU in Evropskega sodišča za človekove pravice? Ali načrtujete nadaljnje ukrepe za vzpostavitev povezave med morebitnimi kršitvami Listine EU o temeljnih pravicah ter načeli demokracije in proračunom EU? Ali boste sodelovali pri letnem poročanju Evropskemu parlamentu o uporabi listine? Katere ukrepe nameravate sprejeti za boljše zaščito državljskega prostora, tudi prek sklopa vrednot Unije v okviru programa Državljeni, enakost, pravice in vrednote ter nove platforme civilne družbe, predvidene v vaši poslanici? Kako nameravate poskrbeti za učinkovitost in preglednost financiranja EU za civilno družbo? Kakšna je vaša strategija za dokončen pristop EU k Evropski konvenciji o človekovih pravicah glede na nedavno sodbo Sodišča v zadevi EUlex Kosovo?

Kako boste poskrbeli, da bo Agencija EU za temeljne pravice dobila sredstva, ki jih potrebuje za izvajanje vseh nalog v skladu s svojim mandatom? Ali se boste zavezali k sistematičnemu posvetovanju z Agencijo za temeljne pravice pri pripravi zakonodaje in ocenah učinka na področjih, ki obravnavajo temeljne pravice ali vplivajo nanje?

Varstvo podatkov je ena od temeljnih pravic v pravnem redu EU, splošna uredba o varstvu podatkov pa je najmočnejše orodje EU za njeno zaščito. Kakšno mnenje imate o izvrševanju splošne uredbe o varstvu podatkov, zlasti v čezmejnih primerih? Kako gledate na razmerje med izvrševanjem splošne uredbe o varstvu podatkov in izvrševanjem drugih digitalnih zakonov EU, kot so akt o digitalnih storitvah, akt o digitalnih trgih in akt o umetni inteligenci? Kakšen bi moral biti po vašem mnenju odnos med varstvom temeljnih pravic in spodbujanjem inovacij pri umetni inteligenci? Ali menite, da zakonodaja EU o varstvu podatkov v današnjem času učinkovito izpolnjuje svoj cilj ali pa bi bilo treba o tej zadevi razmisliti? Glede na prejšnje pomisleke Parlamenta v zvezi z več sklepi Evropske komisije o ustreznosti in več zadevnimi sodbami Sodišča Evropske unije, kakšni so vaši načrti na področju mednarodnega pretoka osebnih podatkov? Kako nameravate obravnavati te pomisleke ob upoštevanju pomena globalnega pretoka podatkov za podjetja EU? Kakšna je po vašem mnenju vloga Komisije pri spodbujanju mednarodnega sodelovanja na področju varstva osebnih podatkov?

Menim, da bo moja naloga, če bom potrjen kot komisar za demokracijo, pravosodje in pravno državo, zagotoviti, da vsak državljan in državljanica EU, ne glede na to, kje v EU živi, uživa enake temeljne pravice na podlagi vrednot, ki morajo biti v središču našega dela. To so vrednote enakosti, nediskriminacije, vključevanja, človekovega dostojanstva, svobode in demokracije, kot so zapisane v Listini EU o temeljnih pravicah.

Za okrepitev uporabe Listine o temeljnih pravicah v EU in v odgovor na pozive Evropskega parlamenta in držav članic k strožjemu spremljanju njenega izvajanja je Komisija leta 2020 pripravila strategijo. Navedeno je skupni izziv za države članice in EU, v reševanje katerega bom, če bom potrjen, vključen v celoti. Želel bi kar najbolje izkoristiti to, kar že obstaja. Informacijske točke držav članic za Listino imajo pomembno vlogo pri olajševanju

pretoka informacij (imenovanih je bilo 26 informacijskih točk), Komisija pa države članice pri prenosu in izvajanju prava EU podpira tudi prek strokovnih skupin. Še naprej bom podpiral usposabljanja in vire v zvezi z Listino, ki koristijo nacionalnim strokovnim delavcem in uradnikom, ter vlagal vanje, tudi v sodelovanju z Agencijo za temeljne pravice.

Za začetek moramo vedeti, kakšno je izhodiščno stanje. Od leta 2021 letna poročila o uporabi Listine služijo pregledu različnih tematskih področij, ki so strateškega pomena za temeljne pravice, ter opozarjajo na veljavno pravo in politiko EU ter dosežke in izzive na ravni EU in na ravni držav članic. Pripravljen sem nadaljevati ta letna poročila in jih predstaviti Parlamentu ter z vami razpravljati o dosežkih in izzivih, opredeljenih na izbranem področju politike, ter o resoluciji, ki jo vsako leto sprejmete o razmerah na področju temeljnih pravic v EU. To bi bila pomembna tema mojega letnega poročanja o izvajanju.

Menim, da je treba izvajanje Listine spremljati tudi v širšem okviru. Uporaba Listine je sestavni del splošnega spremljanja Komisije v zvezi z izvajanjem prava EU in zagotavljanjem skladnosti s sodbami Sodišča v državah članicah. Večina temeljnih pravic iz Listine ustreza pravicam, zapisanim v Evropski konvenciji o človekovih pravicah Sveta Evrope. Zaradi te povezave se v poročilih o stanju pravne države od leta 2023 obravnava raven izvrševanja vodilnih sodb Evropskega sodišča za človekove pravice. Čeprav spremljanje izvrševanja sodb Evropskega sodišča za človekove pravice ni naloga Komisije, temveč organov Sveta Evrope, je raven izvrševanja teh sodb pokazatelj delovanja pravne države, zlasti če strukturne ali sistemske težave ostajajo nerešene.

Kar zadeva proračun EU in spoštovanje temeljnih pravic, horizontalni omogočitveni pogoj dejanske uporabe in izvajanja Listine (horizontalni omogočitveni pogoj v zvezi z Listino) zagotavlja, da se sredstva EU porabljajo ob polnem spoštovanju Listine. Politične usmeritve opozarjajo na potrebo po proračunu za naslednji večletni finančni okvir, ki bo imel velik učinek, in potrebo po preučitvi, kako bi bilo mogoče okrepiti različne vrste spodbud. V usmeritvah je potrjeno, da je spoštovanje pravne države nujno za pridobitev sredstev EU. Zagotavljanje skladnosti med našimi proračunskimi instrumenti in povezanimi ukrepi bo pomembna naloga, v sodelovanju z drugimi komisarji in komisarkami pa bom preučil, kako bi lahko dosegli kar največji učinek.

Organizacije civilne družbe ter zagovorniki in zagovornice človekovih pravic imajo ključno vlogo pri varovanju in spodbujanju vrednot EU na področju temeljnih pravic, pravne države in demokracije. Če bom potrjen, bom okrepil prizadevanja Komisije za omogočanje uspešnega prostora civilne družbe v Evropi, tudi s ciljno usmerjenim financiranjem za podporo akterjem civilne družbe in njihovo zaščito. Organizacije civilne družbe in zagovorniki človekovih pravic so ključnega pomena za dobro delovanje naših demokracij ter za spodbujanje in zaščito skupnih vrednot EU, zapisanih v Pogodbah EU in Listini o temeljnih pravicah, saj prispevajo k varovanju pravne države na terenu. Vendar imamo dokaze, da se prostor civilne družbe po vsej EU krči. Naše sodelovanje z organizacijami civilne družbe ter zagovorniki in zagovornicami človekovih pravic bom okrepil, tudi prek platforme civilne družbe, da bi podprl bolj sistematičen civilni dialog o zadevah, povezanih z vrednotami EU. S tem se bo zagotovil enoten okvir za sodelovanje pri različnih politikah EU. Preučil bom tudi, kako lahko civilno družbo bolj strateško vključimo v delo Komisije na smiseln in učinkovit način, tudi v okviru dela v zvezi s ščitom za demokracijo.

Poleg tega bom preučil, kako bi lahko podpora, ki jo zagotavljamo za spodbujanje pravic in vrednot z nadaljnjo krepitvijo vloge civilne družbe, postala stabilnejša in bolj dolgoročna. Lahko bi na primer obravnavali obstoječe in včasih prekrivajoče se sisteme za spremljanje okolja, v katerem ti akterji delujejo na nacionalni ravni, in tesneje sodelovali z državami članicami, da bi bolje zaščitili prostor, v katerem delujejo organizacije civilne družbe in zagovorniki človekovih pravic na nacionalni ravni in ravni EU.

Program Državljeni, enakost, pravice in vrednote (CERV) zagotavlja podporo organizacijam civilne družbe ter zagovornikom in zagovornicam človekovih pravic, zlasti prek svojega sklopa vrednot Unije. Zahteva tudi temeljit sistem obvladovanja in spremljanja tveganj v vsaki fazi postopka – pri izboru, izvajanju in ocenjevanju – ter med življenjskim ciklom vsakega projekta, del njegovega učinka pa je rezultat odprtosti in preglednosti programa. Pomembno je tudi zagotoviti, da financiranje iz teh programov ne pride v napačne roke.

Kar zadeva pristop EU k Evropski konvenciji o človekovih pravicah, je sodba Eulex Kosovo z dne 10. septembra 2024 pomemben korak na poti k temu, da EU postane pogodbenica Konvencije. S sodbo so bili dodatno pojasnjeni vidiki skupne zunanje in varnostne politike, zdaj pa moramo z državami članicami razpravljati o njenih posledicah. Pred nami je še veliko korakov, vključno z mnenjem Sodišča Evropske unije o popolni skladnosti revidiranega sporazuma s Pogodbama, odobritev Sveta, odobritev Evropskega parlamenta in odobritev držav članic v skladu z njihovimi ustavnimi pravili. Vendar menim, da smo bližje kot kdaj koli prej, da dosežemo ta mejnik za varstvo človekovih pravic v Evropi, in se veselim ponovnih prizadevanj za uresničitev tega cilja.

Agencija za temeljne pravice se je po mojem mnenju izkazala za ključnega akterja pri splošnem delu v podporo temeljnim pravicam. Pri izvajanju ocen učinka in pripravi pobud bi se morali še naprej opirati na njeno dragoceno strokovno znanje, da bi zagotovili, da predlogi Komisije izpolnjujejo najvišje standarde, kar zadeva temeljne pravice. Prav tako močno pozdravljam dejstvo, da lahko vse institucije med postopkom sprejemanja zakonodaje Agencijo zaprosijo za mnenje.

Kar zadeva varstvo podatkov, je učinkovito izvrševanje pravil EU bistveno za zagotavljanje temeljne pravice do varstva osebnih podatkov v EU. V celoti sem zavezan izvršilnim ukrepom v obsežnih čezmejnih primerih, ki vplivajo na osebne podatke milijonov Evropejk in Evropejcev. Zato se veselim sodelovanja s sozakonodajalcema, da bi dosegli hitro sprejetje predloga Komisije o postopkovnih pravilih za splošno uredbo o varstvu podatkov. Ta pravila bi podprla trdno in učinkovito izvrševanje splošne uredbe o varstvu podatkov s strani organov za varstvo podatkov v obsežnih in zapletenih primerih, saj bi pripomogla k doseganju soglasja o ključnih vprašanjih v zgodnji fazi zadeve. Organi za varstvo podatkov bi lažje hitro zagotovili odpravo kršitve, poskrbeli, da kršitelji pravil odgovarjajo za kršitev, in omogočili pravna sredstva za posameznike.

Kot je navedeno v moji poslanici, bom zagotovil, da bo splošna uredba o varstvu podatkov še naprej skladna z digitalno preobrazbo in bo ustrezala spreminjajočim se potrebam, vključno z varnostjo in konkurenčnostjo.

EU je sprejela vrsto pobud za oblikovanje digitalne prihodnosti Evrope. Vsaka od teh novih pobud ima poseben cilj, na primer zagotavljanje varnega spletnega okolja ali pravičnejših in konkurenčnejših digitalnih trgov. Nobena od teh pobud ni v prvi vrsti namenjena urejanju obdelave osebnih podatkov in jasno je, da splošna uredba o varstvu podatkov ostaja temelj regulativnega okvira EU na digitalnem področju za obdelavo osebnih podatkov. Hkrati te nove pobude v nekaterih primerih dopolnjujejo splošno uredbo o varstvu podatkov ali pojasnjujejo, kako bi jo bilo treba uporabljati na določenem področju, zato je nujno zagotoviti doslednost in skladnost, tudi pri izvajanju in izvrševanju teh pravil. Menim, da moramo v ta namen okrepiti sodelovanje med izvršilnimi organi. V zvezi s tem poteka več pobud. Evropski odbor za varstvo podatkov (EOVP) dejavno prispeva k delu v zvezi z aktom o digitalnih trgih. Čeprav je ta razvoj pozitiven, bi nadalje razmislil o tem, kako spodbuditi bolj strukturirano in učinkovito sodelovanje, zlasti v primerih, ki vključujejo več regulativnih organov. Odločen sem, da bom podpiral vsa prizadevanja za zagotovitev skladne in dopolnjevalne uporabe ter izvrševanja vseh digitalnih pravil ob hkratnem ohranjanju pristojnosti zadevnih izvršilnih organov.

Uspeh splošne uredbe o varstvu podatkov, ki je v navdih številnim sodobnim zakonom o zasebnosti po vsem svetu, ponuja nove priložnosti za razvoj orodij za varen prenos podatkov, vključno z novimi sklepi o ustreznosti, ob popolnem upoštevanju zahtev, ki jih je določilo Sodišče in nadalje razvil EOVP. Mednarodni pretok podatkov je bistven element digitalne preobrazbe naše družbe in vse bolj globalnega digitalnega gospodarstva. Spoštovanje zasebnosti je pogoj za stabilen, varen in konkurenčen pretok trgovinskih podatkov ter dejavnik, ki omogoča mednarodno sodelovanje na področjih, kot so preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj ter kazenski pregon, pravosodno sodelovanje, regulativno sodelovanje in raziskave. Zato nameravam okrepiti tekoče pogovore z različnimi tretjimi državami, na primer z Brazilijo in Kenijo, ter preučiti možnost začetka pogajanj z drugimi mednarodnimi partnerji, ki so nedavno sprejeli zakone o varstvu podatkov, ki zagotavljajo visoko raven varstva. Prizadeval si bom tudi za olajšanje zaupanja vrednih prenosov z mednarodnimi organizacijami s sprejetjem sklepov o ustreznosti in/ali razvojem drugih mehanizmov za prenos, ki jih določa splošna uredba o varstvu podatkov.

Nadalje bom zagotovil, da se sklepi o ustreznosti sprejmejo šele po temeljiti oceni izpolnjevanja vseh ustreznih pravnih zahtev, s posebnim poudarkom na učinkovitem uveljavljanju pravic posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, pred neodvisnimi nadzornimi organi in sodišči, tudi na področju vladnega dostopa do podatkov. Ena mojih prednostnih nalog bo spodbujanje mednarodne konvergence k visokim standardom varstva. Obstoječa orodja in forumi, kot sta na primer Akademija za varstvo podatkov Komisije ali nedavno ustanovljena mreža za ustreznost, bi lahko imeli pomembno vlogo pri spodbujanju izmenjave informacij, izkušenj in dobrih praks med EU in tujimi partnerji.

10. Pravna država in svoboda medijev

Kako nameravate kot komisar, pristojen za pravno državo, izboljšati učinek letnega poročila o stanju pravne države in kako nameravate obravnavati vpliv pravne države na delovanje enotnega trga? Kako se boste odzvali na poziv Parlamenta k razširitvi področja uporabe letnega poročila o stanju pravne države na vse vrednote iz člena 2 PEU in k vzpostavitvi mehanizma EU za demokracijo, pravno državo in temeljne pravice, urejenega z

medinstitucionalnim sporazumom? S katerimi konkretnimi ukrepi bi podprli poziv Parlamenta k nadaljevanju predstavitev v skladu s členom 7 PEU v primeru Madžarske in ali razmišljate o predlogu reforme tega postopka? Ali ste zavezani polni uporabi orodij za izvrševanje, zlasti hitrih postopkov za ugotavljanje kršitev, predlogov začasne ukrepe pred Sodiščem Evropske unije in sistematične nadaljnje obravnave neizvrševanja sodb Sodišča Evropske unije? Kako nameravate izboljšati uporabo uredbe o pogojenosti s pravno državo in skladnost z drugimi ustreznimi zakonodajnimi akti? Kakšno bi bilo vaše stališče glede izpolnjevanja mejnikov, povezanih s pravno državo, v različnih načrtih držav članic za okrevanje in odpornost kot pogoja za izplačilo sredstev in kako boste zagotovili, da bodo zamrznjena sredstva sproščena šele, ko bodo ti pogoji izpolnjeni? Kako bi se usklajevali z drugimi komisarji (npr. za proračun), odgovornimi za uveljavljanje teh pogojev, in kako nameravate okrepiti razsežnost pravne države v naslednjem večletnem finančnem okviru?

Kako nameravate dodatno izboljšati zaščito neodvisnih medijev, novinarjev in zagovornikov človekovih pravic? S katerimi ukrepi nameravate poskrbeti za izvajanje evropskega akta o svobodi medijev, vključno z zaščito novinarskih virov in zaupnega komuniciranja pred vsiljivim nadzorom? Ali boste predstavili zakonodajni predlog, da bodo javni in zasebni akterji pri uporabi vsiljivih orodij za nadzor upoštevali demokratične standarde, načela pravne države in Listino EU o temeljnih pravicah ter priporočila Evropskega parlamenta? Katere ključne predloge bo vseboval evropski demokratični ščit, tudi kar zadeva zaščito integritete demokratičnih procesov in volitev v EU? Ali nameravate predlagati zakonodajo, ki bi področje uporabe direktive o strateških tožbah za onemogočanje udeležbe javnosti razširila na vse strateške tožbe za onemogočanje udeležbe javnosti (tudi v kazenskem pravu)?

Pravna država, temeljne pravice in demokracija so temelj naše Unije in te vrednote moramo v današnjem svetu spodbujati, podpirati in braniti. Kot je navedeno v političnih usmeritvah, bo naša prihodnost odvisna od močne demokracije in zaščite vrednot, ki nam omogočajo uveljavljanje naših pravic in svoboščin. Če bom potrjen kot komisar, bom v tesnem sodelovanju z izvršno podpredsednico oziroma izvršnim podpredsednikom za tehnološko suverenost, varnost in demokracijo, drugimi pristojnimi komisarji in komisarkami ter drugimi institucijami EU še naprej nadgrajeval to ključno delo za zaščito naše demokracije in ohranjanje naših vrednot.

Poročilo o stanju pravne države vidim kot enega najpomembnejših elementov v našem naboru orodij za krepitev pravne države. S sistematičnim in objektivnim spremljanjem stanja na področju pravne države v vseh državah članicah prispeva k izboljšanju pripravljenosti držav članic in EU kot celote za obravnavanje vprašanj v zvezi s pravno državo. Njegov učinek je bil očitno pozitiven, poročilo in njegova priporočila pa so se izkazali za vse učinkovitejše pri poganjanju konkretnih reform v državah članicah na vseh področjih, ki spadajo na področje uporabe poročila. To velja tudi za države širitve, ki so vključene v proces poročila o stanju pravne države in ki bodo vanj vključene v prihodnosti, saj proces zagotavlja, da se reforme, ki so bile izvedene pred pristopom, nadaljujejo še dolgo zatem. To delo je mogoče še okrepiti in utrditi, tudi s tesnejšo povezavo s porabo EU in obogatitvijo cikla poročanja.

Če bom potrjen, bom tesno sodeloval s komisarjem oziroma komisarko za proračun, boj proti goljufijam in javno upravo, da bi se utrdila povezava med finančno podporo in priporočili za države članice iz poročila o stanju pravne države ter dodatno podprle reforme na področju pravne države z zagotavljanjem, da se lahko financiranje EU nameni nacionalnim ukrepom, na primer za boj proti korupciji in zaščito finančnih interesov EU.

V celoti podpiram tudi cilj iz političnih usmeritev glede okrepitve razsežnosti enotnega trga v poročilu o pravni državi. Pravna država ni samo teoretičen pojem, saj odločilno vpliva na življenje državljanek in državljanov v demokraciji. Močno vpliva tudi na našo blaginjo. Učinkoviti pravosodni sistemi, boj proti korupciji in dobra priprava zakonodaje v okviru sistema zavor in ravnovesij niso le osrednjega pomena za varstvo temeljnih pravic in demokracije, temveč imajo tudi neposreden pomen za gospodarstvo, saj vplivajo na naložbe, konkurenčnost in delovna mesta. Zato je smiselno, da se vprašanjem pravne države, ki vplivajo na podjetja na enotnem trgu, nameni več pozornosti.

Poročilo je učinkovito in bo tako ostalo še naprej, saj je dobro utemeljeno in osredotočeno. Ker je njegovo področje uporabe že zdaj obsežno in se še širi z vidikom enotnega trga, bi bilo treba vse nadaljnje razširitve na temeljne pravice ali druge vrednote iz člena 2 PEU skrbno preučiti. Če bom potrjen, se bom z Evropskim parlamentom posvetil temu, kako lahko sodelujemo na področju temeljnih pravic, zlasti pri delu, ki bo potekalo za okrepitev uporabe Listine (glej odgovor zgoraj).

Tesno sodelovanje z Evropskim parlamentom in njegovim odborom LIBE pri varovanju in spodbujanju pravne države, temeljnih pravic in demokracije je bistveno za napredek pri delu na tem področju na ravni EU. Če bom potrjen, bom pripravljen preučiti, kako bi lahko okrepili naše sodelovanje in nadalje povezali različne sklope dela. Redno bi lahko na primer izmenjevali mnenja o različnih poročilih in pobudah v zvezi z vrednotami EU. Druga

zamisel, ki je bila predlagana, je ustanovitev skupine za stike, v kateri bi se redno razpravljalo o razvoju dogodkov na področju pravne države, tudi s Svetom.

Če bom potrjen kot komisar, bom zagotovil, da se bodo vsa orodja, ki jih imamo na voljo za krepitev in zaščito vrednot EU, uporabljala v celoti, skladno in v popolni sinergiji.

Odločno sem zavezan učinkovitemu izvajanju in izvrševanju prava EU, po potrebi tudi s postopki za ugotavljanje kršitev. Primarnost prava EU in spoštovanje sodb Sodišča EU sta temeljni načeli pravnega reda EU, ki ju moramo v celoti upoštevati.

Podpiram tudi učinkovitejšo uporabo člena 7 PEU in, če bom potrjen, bom Svet nadalje redno obveščal o razmerah na Madžarskem v okviru tekočega postopka iz člena 7(1) PEU, dokler ne bodo obravnavani pomisleki, na katerih temelji obrazloženi predlog Parlamenta. Svet mora zagotoviti pošteno obravnavo obrazloženega predloga, ki ga je predložil Parlament.

Kot je predsednica jasno navedla v političnih usmeritvah, je spoštovanje pravne države nujno za pridobitev sredstev EU. Za zagotovitev tega smo že vzpostavili pomembna orodja. Z uredbo o pogojenosti smo dobili učinkovit instrument za zaščito proračuna EU pred kršitvami načel pravne države v državah članicah, ki se lahko uporabi, če Komisija ugotovi, da kršitve načel pravne države dovolj neposredno vplivajo na dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali finančne interese Unije oziroma obstaja dovolj resno tveganje za to. Tudi mehanizem za okrevanje in odpornost je, skupaj s horizontalnim omogočitvenim pogojem v okviru kohezijske politike, zagotovil pomembno spodbudo za reforme za reševanje izzivov na področju pravne države v številnih državah članicah, in sicer na podlagi dela v okviru evropskega semestra in tudi letnega poročila o stanju pravne države. Načrti za okrevanje in odpornost nekaterih držav članic vsebujejo „super mejnike“, od katerih so nekateri povezani z reformami pravne države in jih je treba izpolniti, preden se lahko izplačajo sredstva, da se učinkovito zaščitijo finančni interesi Unije.

Če bom potrjen, bom tesno sodeloval s komisarjem oziroma komisarko za proračun, boj proti goljufijam in javno upravo, da bi pomagal zagotoviti, da bo naslednji večletni finančni okvir še naprej vseboval močne zaščitne ukrepe v zvezi s pravno državo. Ti zaščitni ukrepi bodo gradili na stalni uporabi splošnega režima pogojenosti, lahko pa upoštevajo tudi izkušnje z instrumentom NextGenerationEU ter mehanizmom za okrevanje in odpornost, ki je pokazal, kako lahko sredstva EU spodbujajo reforme pravne države v državah članicah, pa tudi izkušnje s horizontalnimi omogočitvenimi pogoji. Cilj prizadevanj bi bil vzpostaviti tesnejšo povezavo med priporočili iz poročila o stanju pravne države in finančno podporo iz proračuna EU, hkrati pa še naprej zagotavljati močne sinergije in skladnost z delom, opravljenim z državami članicami v okviru evropskega semestra.

Če bom potrjen kot komisar, bosta varovanje in negovanje naše demokracije ključni prednostni nalogi mojega mandata, kot sem že pojasnil v prejšnjih odgovorih. Vodil bom delo v zvezi z novim evropskim ščitom za demokracijo, ki naj bi obravnaval resna tveganja za demokracijo v EU. Na podlagi akcijskega načrta za evropsko demokracijo in svežnja za obrambo demokracije ter v sodelovanju z drugimi komisarji in komisarkami pod vodstvom izvršne podpredsednice oziroma izvršnega podpredsednika za tehnološko suverenost, varnost in demokracijo bom poglobil delo za boj proti tujemu manipuliranju z informacijami in vmešavanju ter dezinformacijam, delo za zaščito poštenosti in integritete volitev ter delo za okrepitev demokratičnega sistema zavor in ravnovesij, da bi dodatno okrepili našo družbeno odpornost in pripravljenost ter umestili državljanke in državljane v središče naše demokracije. Izboljšamo lahko naše situacijsko zavedanje in okrepimo našo skupno sposobnost odkrivanja, analiziranja in proaktivnega preprečevanja groženj. To bo vključevalo boljše usklajevanje in okrepitev prizadevanj za preprečevanje ter za posredovanje ključnih spretnosti državljanke in državljanom, da se bodo lahko znašli v informacijskem prostoru, na primer z izboljšanjem medijske in digitalne pismenosti. Prizadevati bi si morali tudi za nadaljnjo krepitev sodelovanja prek organov, kot je evropska mreža za volilno sodelovanje, ter podpirati razvoj operativnih orodij in orodij za krepitev zmogljivosti, da bi ohranili poštenost in zaščitili integriteto volitev, na primer z repozitorijem dobrih praks EU, povezanih z volitvami. Prav tako bi morali razviti ukrepe za podporo varnosti političnih kandidatk in kandidatov ter izvoljenih predstavnic in predstavnikov.

Novinarji in novinarki, neodvisni mediji ter zagovornice in zagovorniki človekovih pravic imajo ključno vlogo v naših demokracijah, saj prispevajo k varstvu temeljnih pravic in delujejo kot čuvaji pri kršitvah pravne države. Njihova varnost in zaščita bosta ključni cilj mojega dela, če bom potrjen kot komisar. V ta namen bi pozorno spremljal, kako države članice uporabljajo priporočilo o varnosti novinarjev iz leta 2021 in priporočilo o zaščiti novinarjev in zagovornikov človekovih pravic pred strateškimi tožbami za onemogočanje udeležbe javnosti iz leta 2022, ter po potrebi sprejel nadaljnje ukrepe. Pod vodstvom izvršne podpredsednice oziroma izvršnega podpredsednika za tehnološko suverenost, varnost in demokracijo bi si prizadeval za hitro in pravilno izvajanje

evropskega akta o svobodi medijev. Že na začetku bi bila prednostna naloga zagotavljanje popolne vzpostavitve in delovanja Evropskega odbora za medijske storitve, pri čemer bi bilo treba posebno pozornost nameniti pravilom o javnih radiodifuzijskih hišah, zaščiti novinarjev in medijski uredniški neodvisnosti, vključno s smernicami za uvedbo zaščitnih ukrepov proti samovoljnemu odstranjevanju spletnih vsebin, ki jih objavljajo ugledna medijska podjetja.

Kar zadeva nadaljnjo morebitno zakonodajo proti strateškim tožbam za onemogočanje udeležbe javnosti, bi bil moj prvi cilj zagotoviti hitro in skrbno izvajanje obstoječih orodij, ki združujejo močne zakonodajne zaščitne ukrepe za zaščito novinarjev in zagovornikov človekovih pravic pred takimi tožbami v čezmejnih civilnih postopkih in elemente mehkega prava iz povezanega priporočila Komisije, ki se uporabljajo za vse vrste postopkov. Izvajanje teh instrumentov se pozorno spremlja in se bo spremljalo še naprej. To bi moralo prispevati k razmisleku o tem, katere nadaljnje ukrepe bi bilo mogoče sprejeti na ravni EU za zaščito novinarjev in novinark ter zagovornic in zagovornikov pravic. Pri tem bi bilo treba tesno sodelovati z mrežo informacijskih točk EU za strateške tožbe za onemogočanje udeležbe javnosti, ki so jih vzpostavile države članice.

Evropski akt o svobodi medijev je bil pomemben korak pri obravnavanju uporabe vdornih nadzornih orodij. Akt vključuje splošno prepoved vdorne programske opreme za nadzor v napravah, ki jih uporabljajo ponudniki medijskih storitev, tudi novinarke in novinarji, z ozko opredeljenimi izjemami ter strogimi vsebinskimi in postopkovnimi pogoji. Če bom potrjen, bom zagotovil, da se uporaba te določbe skrbno spremlja. Kot je Komisija obvestila Evropski parlament v svojih odgovorih na povezane resolucije, bo opravljeno posvetovanje z državami članicami o nezakonodajnem predlogu o uporabi vdorne programske opreme za nadzor s strani nacionalnih organov v EU, ki bi obravnaval zlasti vidik varstva podatkov.

11. Kazensko pravosodje

Katere bodo vaše prednostne naloge na področju kazenskega pravosodja? Kako boste omogočili polno izvajanje zakonodajnih instrumentov, sprejetih v prejšnjem mandatu, vključno s svežnjem o e-dokazih, in kakšno vlogo boste imeli pri zagotavljanju skladnosti instrumentov kazenskega materialnega prava? Kako boste zagotovili, da bo kazensko pravosodje držalo korak z razvojem digitalnih tehnologij, vključno z umetno inteligenco, tako pri uporabi novih tehnologij za učinkovitejši kazenskopravni sistem kot tudi v primerih, ko je treba inkriminirati zelo resne kršitve (npr. pravila o varstvu podatkov), do katerih je prišlo z uporabo tehnologije?

Katere ukrepe je mogoče sprejeti, da bi s podporo Eurojusta še izboljšali pravosodno sodelovanje med državami članicami in povečali učinkovitost kazenskopravnega sistema v boju proti kriminalu? Ena od vaših nalog bo okrepitev evropskega naloga za prijete. Bi se je lotili tako, da bi predlagali nov zakonodajni instrument, ali bi se raje osredotočili na boljšo uporabo sedanjega pravnega okvira?

Katere konkretne ukrepe nameravate sprejeti, da bi izboljšali pristop EU k boju proti korupciji ter usklajevanje in sinergije med različnimi organi EU za boj proti korupciji in državami članicami? Ali boste predlagali konkretno zakonodajo na tem področju? Kako nameravate podpreti Evropsko javno tožilstvo, ki se sooča s številnimi praktičnimi izzivi, zlasti kadrovske in proračunske omejitvami, ki ogrožajo njegovo učinkovitost? Ali se boste zavezali, da boste predlagali revizijo uredbe o Evropskem javnem tožilstvu, vključno z razširitvijo njegovih pristojnosti, in če da, na katera kazniva dejanja?

Če bom potrjen, bo ena od mojih glavnih prednostnih nalog zagotoviti uporabo kazenskega prava na ravni EU za učinkovito zaščito naših državljanek in državljanov ter vrednot in finančnih interesov EU. Rad bi preučil možnost, da zberemo mnenja Evropskega parlamenta, držav članic, nacionalnih organov in civilne družbe o nadaljnji uporabi kazenskega prava EU za učinkovit boj proti kriminalu. V zvezi s tem bom pripravljen prispevati k pripravi evropske strategije notranje varnosti in pri tem podpreti komisarja oziroma komisarko za notranje zadeve in migracije. Ključni prednostni nalogi bosta spodbujanje dogovora med sozakonodajalcema o pomembnih predlogih v obravnavi, kot sta direktiva o pravicah žrtev in direktiva o boju proti korupciji, ob ohranjanju visoke ravni ambicij.

Če bom potrjen, se bom osredotočil tudi na učinkovito in dosledno izvajanje obstoječih instrumentov, vključno z izboljšanimi smernicami in dialogom, kjer bo to koristno, po potrebi pa tudi z uvedbo postopkov za ugotavljanje kršitev. To bi bil del mojega letnega poročanja o napredku in vprašanjih pri izvajanju. Želim razviti nadaljnje praktične ukrepe za pomoč državam članicam pri izvajanju, kot je decentralizirana platforma IT, ki je v pripravi, da se omogoči varna in zanesljiva komunikacija med pravosodnimi organi in/ali ponudniki storitev. Kar zadeva obravnavanje zelo resnih kršitev pravil o varstvu podatkov z uporabo tehnologije, tako splošna uredba o varstvu podatkov kot tudi direktiva o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj od držav članic zahtevata, da zagotovijo učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni za kršitve zadevnih pravil. Zagotovil bi, da bodo države članice izpolnjevale to obveznost.

Nadaljnji ključni prednostni nalogi bi bili izboljšanje pravosodnega sodelovanja, tudi s podporo Eurojusta, in izboljšanje učinkovitosti sistemov kazenskega pravosodja v boju proti kaznivim dejanjem. Med nacionalnimi organi in Eurojustom bi bilo treba vzpostaviti varne komunikacijske kanale. Prav tako bom pozorno preučil rezultate tekočega ocenjevanja, da bi preveril, ali bi spremembe uredbe o Eurojustu pomagale pri izkoriščanju njegovega potenciala. Preverili bi lahko tudi možnost razširitve pristojnosti Eurojusta za hrambo dokazov v zvezi z mednarodnimi kaznivimi dejanji na druga področja kriminala, na primer organizirani kriminal. Razmislil bom tudi o morebitni formalizaciji uporabe stalnih skupnih preiskovalnih skupin, ki je bila preskušena v primeru mednarodnega centra za pregon kaznivega dejanja agresije proti Ukrajini. Nazadnje bom skupaj s komisarjem oziroma komisarko za notranje zadeve in migracije preučil, kako najbolje zagotoviti, da bosta Eurojust in Europol čim bolj izkoristila možnosti tesnega sodelovanja.

Evropski nalog za prijetje je eno najuspešnejših orodij EU na področju kazenskega pravosodja, vendar je pomembno, da se v spreminjajočih se okoliščinah ta uspeh ohrani. Ker je Sodišče doslej izdalo več kot 85 sodb o evropskem nalogu za prijetje, pravosodni delavci težko sledijo temu razvoju. Izziv predstavlja tudi povezava med evropskim nalogom za prijetje in drugimi okvirnimi sklepi, na primer okvirnim sklepom o priznavanju sodb, s katerimi so izrečene zaporne kazni, in izvrševanju teh kazni v drugih državah članicah. Zato bi razmislil o načinih za dodatno povečanje učinkovitosti evropskega naloga za prijetje.

Digitalizacija in uporaba tehnologije umetne inteligence sta pomembni tudi za povečanje učinkovitosti v sektorju kazenskega pravosodja, saj racionalizirata in olajšujeta postopke, vključno s postopki pravosodnega sodelovanja. Z uporabo digitalnih tehnologij bi se lahko zmanjšalo breme za sodnice in sodnike, ki izhaja iz posttraskih nalog, zato bi imeli več časa za osredotočanje na glavne naloge. Izvajanje svežnja za digitalizacijo bo pomemben korak v naslednjih letih. V okviru prihodnje strategije za uporabo digitalnih tehnologij v pravosodju bi preučil, kako podpreti države članice pri uporabi umetne inteligence in drugih orodij IT na področju pravosodja.

Kar zadeva pravosodno sodelovanje, se je to področje v zadnjih letih močno razvilo, ta razvoj pa se mora nadaljevati. Poleg tega se sistem kazenskega pravosodja EU sooča z izzivi, ki presegajo meje Unije. Če bom potrjen, bom tako še naprej krepil tesnejše sodelovanje s tretjimi državami, da bi se olajšalo pravosodno sodelovanje v boju proti hudim kaznivim dejanjem, vključno s trgovino z ljudmi, tihotapljenjem ljudi in nedovoljenim prometom s prepovedanimi drogami.

Korupcija škoduje tako učinkovitosti javnega reda kot zaupanju državljanov in državljanek v državo in javne institucije. V političnih usmeritvah je bilo zlasti poudarjeno, da bi se morali EU in nacionalni organi skupaj odzvati na ta izziv. Če bom potrjen, bo prvi ključni korak na tem področju zaključek pogajanj o direktivi o boju proti korupciji. Razvil bom prvo protikorupcijsko strategijo EU, ki bo pripravljena na osnovi soglasja in širokega posvetovanja, zlasti z Evropskim parlamentom in državami članicami. Delo mreže EU za boj proti korupciji, ki jo je Komisija ustanovila leta 2023, je lahko pomembna podlaga za to. Strategija bi zagotovila jasen pristop EU k delu na področju boja proti korupciji, ključni element tega dela pa bi bilo seveda okrepljeno sodelovanje med ravnjo EU in državami članicami ter med državami članicami samimi.

Če bom potrjen, bom skupaj s komisarjem oziroma komisarko za proračun, boj proti goljufijam in javno upravo preučil tudi nadaljnje možnosti, da se sredstva EU namenijo ukrepom za boj proti korupciji, zlasti za njeno preprečevanje.

Kar zadeva Evropsko javno tožilstvo, bom, če bom potrjen, v skladu s političnimi usmeritvami in svojo poslanico začel razprave o tem, ali Evropsko javno tožilstvo potrebuje nova pooblastila za obravnavanje vidikov čezmejnih hudih kaznivih dejanj. V ta namen si bom prizadeval za pospešitev tekočega ocenjevanja uredbe o Evropskem javnem tožilstvu. Proračunski organ je v zadnjih nekaj letih znatno povečal število zaposlenih in proračun Evropskega javnega tožilstva. Prizadeval si bom zagotoviti, da bo Komisija še naprej podpirala Evropsko javno tožilstvo, da bo lahko uspešno izpolnjevalo svoje pomembno poslanstvo, zato bom tesno sodeloval s komisarjem oziroma komisarko za proračun, boj proti goljufijam in javno upravo.

Vprašanja Odbora za proračun

12. Predsednica vam je v poslanici zaupala nalogo, da vzpostavite tesnejšo povezavo med priporočili iz poročila o stanju pravne države in finančno podporo iz proračuna EU. Poziva tudi, naj prihodnji dolgoročni proračun vključuje močne zaščitne ukrepe v zvezi s pravno državo.

Vaša naloga bo skrbeti, da bo treba za pridobitev sredstev EU še naprej spoštovati načela pravne države. Katere konkretne ukrepe nameravate sprejeti za dosledno in pravočasno spremljanje priporočil iz poročila o stanju pravne države, ki vplivajo na proračun EU, ter kakšno delovno ureditev boste vzpostavili za sodelovanje s

komisarjem za proračun, boj proti goljufijam in upravo ter ali boste Parlamentu posredovali tekoče ocene o omogočitvenih pogojih za kohezijsko politiko?

Spoštovanje pravne države je in bo še naprej nujno za pridobitev sredstev EU. Uredba o pogojenosti in horizontalni omogočitveni pogoj v zvezi z Listino sta zelo pozitiven korak v sedanjem večletnem finančnem okviru. V odgovoru na vprašanje 10 sem navedel, kako moramo to delo razvijati še naprej v skladu s pristopom iz političnih usmeritev.

Če bom potrjen kot komisar, bom tesno sodeloval s komisarjem oziroma komisarko za proračun, boj proti goljufijam in javno upravo, da bi pomagal zagotoviti, da bo naslednji večletni finančni okvir še naprej vključeval močne zaščitne ukrepe v zvezi s pravno državo. Ti zaščitni ukrepi bodo temeljili na stalni uporabi splošnega režima pogojenosti, ki se bo uporabljal za vsa sredstva, kot je določeno v političnih usmeritvah, in upoštevali izkušnje, pridobljene pri dosednji uporabi režima.

Oblikovali smo izčrpen nabor orodij. Čeprav ima vsak od teh instrumentov lastna pravila in cilje, morajo dobro delovati tudi skupaj. Zagotavljanje skladnosti med temi instrumenti in povezanimi ukrepi bo pomembna naloga, zato bom v sodelovanju z drugimi komisarji in komisarkami preučil, ali obstaja možnost za racionalizacijo njihove uporabe, da bi bili učinkovitejši. Poročilo o stanju pravne države in njegova priporočila so pomemben vir, ki omogoča spremljanje vprašanj pravne države v državah članicah, in osrednjega pomena za oceno v okviru uredbe o pogojenosti. Vendar je za primere, ki spadajo na področje uporabe uredbe o pogojenosti, tudi kadar izhajajo iz poročila o stanju pravne države, potrebna z dokazi podprta ocena povezave s proračunom EU, kar je v skladu s pravnimi zahtevami in potrditvijo Sodišča.

Kar zadeva tekoče ocene omogočitvenih pogojev v okviru kohezijske politike, Komisija pred sprejetjem odločitev pozorno ocenjuje izpolnjevanje potrebnih zahtev, kar bo nadaljevala tudi v prihodnje. V zvezi s tem mora zaščititi prostor, potreben za notranji postopek odločanja. Komisija se prav tako zaveda svoje dolžnosti lojalnega sodelovanja z zadevno državo članico glede na to, da spremljanje izpolnjevanja horizontalnih omogočitvenih pogojev temelji na stalnem dialogu in stiki med Komisijo in zadevno državo članico ob upoštevanju politične občutljivosti razprav o proračunu EU. V tem okviru bom, če bom potrjen, pripravljen sodelovati z vami, da bi zagotovil kar najboljši neposredni pretok informacij.

Vprašanje Odbora za proračunski nadzor

13. Predsednica vam je v poslanici zaupala nalogo, da oblikujete pristop EU k boju proti korupciji in sodelujete s komisarjem za proračun, boj proti goljufijam in javno upravo, da bi se lahko sredstva EU namenila nacionalnim ukrepom za boj proti korupciji.

Ali lahko pojasnite, kako boste sodelovali s komisarjem za proračun pri konkretnih ukrepih, ki jih nameravate sprejeti, in pojasnite, zakaj bi države članice potrebovale več denarja EU za boj proti korupciji? Ali ne bi bilo primerneje, če bi boljše opremili Evropsko javno tožilstvo in države članice drugače?

Kako boste zaščitili enotnega trga vključili v okvir Unije za krepitev pravne države? S katerimi spremembami bo Komisija pospešila postopke za ugotavljanje kršitev proti državam članicam, ker niso zaščitile enotnega trga?

Naš cilj je in mora biti še naprej zmanjševanje vseh oblik korupcije na vseh ravneh, v vseh državah in institucijah EU, pa tudi zunaj EU.

Če bom potrjen kot komisar, bom skupaj s komisarjem oziroma komisarko za proračun, boj proti goljufijam in javno upravo preučil nadaljnje možnosti za namenjanje sredstev EU nacionalnim ukrepom za boj proti korupciji in zaščito finančnih interesov EU. Menim, da je to dober primer področja, na katerem lahko Komisija in države članice tesno sodelujejo pri vprašanju, ki je izjemno pomembno za vse. Komisija lahko pomaga pri svetovanju, zbiranju dobrih praks in zagotavljanju sredstev za podporo s preventivnimi ukrepi in uvedbo tehnične pomoči. To vključuje tudi upoštevanje izkušenj z mehanizmom za okrevanje in odpornost ter horizontalnim omogočitvenim pogojem v okviru kohezijske politike, ki sta zagotovila pomembne spodbude za reforme in naložbe za reševanje izzivov na področju pravne države, vključno z bojem proti korupciji. To bo del širšega dela na ravni EU za okrepitev našega pristopa k pravni državi in boju proti korupciji ter bo dopolnjevalo vzpostavitev tesnejše povezave med priporočili iz poročila o stanju pravne države in finančno podporo. Hkrati bo Komisija še naprej podpirala Evropsko javno tožilstvo pri opravljanju njegovega pomembnega poslanstva.

Kot sem navedel v odgovoru na vprašanje 10, politične usmeritve orisujejo, kako naj bi se poročilo o pravni državi razvijalo naprej. Spoštovanje pravne države, zlasti neodvisnih, kakovostnih in učinkovitih pravosodnih sistemov, pravne varnosti in enakosti pred zakonom, ter boj proti korupciji in dobra priprave zakonodaje, ki so vsi del ocene

v okviru poročila o stanju pravne države v posamezni državi članici, so ključni dejavniki poslovnega okolja, ki spodbujajo naložbe, rast, delovna mesta in inovacije, ter tako vplivajo na dobro delovanje enotnega trga. Če bom potrjen, bom nadalje utrdil in poglobil analizo v okviru poročila ter zagotovil okrepitev razsežnosti enotnega trga, da bi se obravnavala vprašanja pravne države, ki vplivajo na podjetja, zlasti mala in srednja, ki poslujejo čezmejno.

Podpiram uporabo vseh orodij, ki jih ima Komisija na voljo, za reševanje izzivov za enotni trg in pravno državo v vseh državah članicah. To vključuje uporabo postopkov za ugotavljanje kršitev v primerih kršitev pravil enotnega trga, na primer zaradi neupravičenega poseganja države ali zlorabe upravnih praks v škodo podjetij iz drugih držav članic. Poleg izvršilnih ukrepov Komisije se lahko podjetja za zaščito svojih interesov obrnejo neposredno na nacionalna sodišča. Če so ta podjetja utrpela škodo zaradi kršitev prava EU, lahko v skladu z načelom odgovornosti države pred nacionalnimi sodišči zahtevajo povrnitev škode. Če je potrebna razlaga prava EU, lahko ta nacionalna sodišča Sodišču Evropske unije predložijo predlog za sprejetje predhodne odločbe v skladu s postopkom predhodnega odločanja iz člena 267 PDEU, za sodišča na zadnji stopnji pa je to celo obveznost. Izvršnega podpredsednika oziroma izvršno podpredsednico za blaginjo in industrijsko strategijo bom podprl pri pomembnem delu za poglobitev in utrditev enotnega trga.

Vprašanje Odbora za kulturo in izobraževanje

14. Svoboda in pluralnost medijev sta bistveni del demokracije. Opozoriti pa je treba, da je cilj evropskega akta o svobodi medijev glede na njegovo pravno podlago predvsem vzpostavitev dobro delujočega notranjega trga medijskih storitev in da je tesno povezan z direktivo o avdiovizualnih medijskih storitvah. Poleg tega obravnava vsebino ponudnikov medijskih storitev na zelo velikih spletnih platformah in vključuje več določb, povezanih z oceno koncentracij na medijskem trgu, preglednim in pravičnim dodeljevanjem gospodarskih virov, uredniško neodvisnostjo, neodvisnim delovanjem javnih medijev in zaščito novinarjev. Kako boste torej poskrbeli, da bo izvajanje evropskega akta o svobodi medijev še naprej tesno povezano z direktivo o avdiovizualnih medijskih storitvah in aktom o digitalnih storitvah ter da bo obravnavano z vidika medijske politike?

Evropski akt o svobodi medijev je sestavni del medijske politike EU in temelji na dolgoletnem okviru, določenem v direktivi o avdiovizualnih medijskih storitvah. Ta dva instrumenta sta tesno povezana in se dopolnjujeta.

Skupaj zagotavljata celovit sklop pravil, ki spodbujajo notranji medijski trg in medijskim podjetjem omogočajo prosto čezmejno delovanje, potrošnikom in potrošnicam pa dostop do raznolikih medijskih vsebin. Evropski akt o svobodi medijev upošteva edinstven položaj medijskega sektorja v naših demokracijah in kulturi. Dopolnjuje pravila, ki urejajo spletne platforme na podlagi akta o digitalnih storitvah, tako da krepi položaj uglednih medijev, kar zadeva prakse moderiranja vsebin na zelo velikih spletnih platformah. Temelj evropskega akta o svobodi medijev je novi Evropski odbor za medijske storitve, ki nadgrajuje skupino ERGA (trenutno mrežo medijskih regulatorjev v okviru direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah) in bo povečal učinkovitost sodelovanja med regulatorji.

Če bom potrjen, bom tesno sodeloval z izvršno podpredsednico oziroma podpredsednikom za tehnološko suverenost, varnost in demokracijo, da bi zagotovili hitro in pravilno izvajanje evropskega akta o svobodi medijev. V zvezi s tem bo takojšnja prednostna naloga ustanovitev novega Evropskega odbora za medijske storitve in njegovega sekretariata. Odbor bo nadaljeval delo skupine ERGA, da se zagotovi dosledno izvajanje direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah na področjih, kot je večja vidnost vsebin splošnega interesa, kar je ključnega pomena za vzdržnost medijev. Podobno bomo zagotovili hitro izvajanje pravil evropskega akta o svobodi medijev o najdljivosti medijskih vsebin na povezanih televizorjih in merjenju občinstva.

Zagotovili bomo, da bo izvajanje dobro potekalo že pred rokom za začetek uporabe, ki je avgusta 2025. Na splošno bo izvajanje teh instrumentov pomembna prednostna naloga. Že na začetku novega mandata si bomo prizadevali tudi za pripravo smernic o členu 18 evropskega akta o svobodi medijev, ki vzpostavlja zaščitne ukrepe za vsebine uglednih medijev, da bi se preprečilo, da bi jih zelo velike spletne platforme samovoljno odstranjevale, in boljše zaščitila razpoložljivost pravih uredniških vsebin na spletu.

Če bom potrjen, bom zagotovil tudi, da analiza iz poročila o stanju pravne države v celoti zajema področja evropskega akta o svobodi medijev, kot so koncentracije na medijskem trgu, državno oglaševanje ter zaščita in varnost novinarj in novinarjev, ki vplivajo na delovanje notranjega medijskega trga.

Vprašanje Odbora za ustavne zadeve

15. Kakšna je vaša vloga v zvezi z osnutkom predloga Komisije za spremembo Uredbe št. 1141/2014 o statutu in financiranju evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij, ki je trenutno v obravnavi? Kako zagovarjate odločitev Komisije v zvezi z obliko prenovitve navedenega predloga glede na zakonodajna pooblastila Parlamenta in katere posebne ukrepe bi sprejeli prednostno, da bi sozakonodajalcema pomagali odpraviti sedanji zastoj pri pogajanjih, zlasti kar zadeva sodelovanje tretjih držav članic? Kako lahko s prenovitvijo evropskim političnim strankam omogočimo lažje politično vključevanje političnih strank iz držav širitve? S katerimi zaščitnimi ukrepi in smernicami bi bilo treba po vašem mnenju zagotoviti integriteto in preglednost postopka? Kako boste poleg sodelovanja političnih strank okrepili orodja za udeležbo državljanov pri odločanju v EU? Pristop EU k Evropski konvenciji o človekovih pravicah (EKČP) je pravna obveznost v skladu s členom 6(2) Lizbonske pogodbe. Kako bi zagotovili pristopni proces v prihodnosti? Ali Komisija razmišlja o tem, da bi države članice EU spodbudila k izvajanju sodb Evropskega sodišča za človekove pravice? Ali lahko predstavite svojo vizijo za preprečevanje goljufij in izboljšanje preglednosti financiranja zastopnikov interesov, zlasti v zvezi s tujim vmešavanjem?

Če bom potrjen, bom storil vse, kar je v moji moči, da podprem proces doseganja dogovora o predlogu za spremembo Uredbe št. 1141/2014 o statutu in financiranju evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij. Kot je navedeno v moji poslanici, si bom prizadeval za ponovno zblizanje stališč med Parlamentom in Svetom ob priznavanju dragocenega strokovnega znanja Parlamenta o dejanskem delovanju evropskih političnih strank in fundacij, hkrati pa bom prisluhnil utemeljenim pomislekom Sveta glede varnosti. Moje službe bodo sozakonodajalcema pomagale, da čim bolje izkoristita naše izkušnje z letošnjimi volitvami v Evropski parlament, vključno s tistimi, ki bodo predstavljene v poročilu Komisije o volitvah, pa tudi izkušnje v zvezi z geopolitičnim razvojem in delo nove Komisije, da bi pripomogli k razvoju pristopov za pot naprej. Pri tem pozdravljam odločitev Evropskega parlamenta, da nadaljuje delo v zvezi s tem dosjajem, in ukrepe, ki jih je neuradno sprejel v zvezi s predsedovanji Svetu EU, namenjene preučitvi možnosti za ponovni začetek pogajalskega procesa in doseg dogovora.

Vprašanje uporabe postopka prenovitve je zelo tehnične narave ter bolj zadeva učinkovit zakonodajni postopek kot politični razmislek. V skladu z Medinstitucionalnim sporazumom o bolj razčlenjenem pristopu k tehniki prenavljanja pravnih aktov je prenovitev pravna tehnika, ki se uporablja za nadomestitev prejšnjega akta, ki je bil predhodno spremenjen, da se besedilo konsolidira in poenostavi. Prav to velja za zadnjo revizijo Uredbe št. 1141/2014. Po prejšnjih dveh revizijah (v letih 2018 in 2019) ter glede na to, da je bilo treba posodobiti jezik, zastarele sklice in določbe, je bilo treba poleg nekaterih ciljno usmerjenih vsebinskih sprememb uredbo tudi prenoviti.

Zaključki ocenjevalnih poročil, ki sta ju pripravila Parlament in Komisija ob uporabi revizijske klavzule, so bili zelo podobni, zato so bili predlogi Komisije močno usklajeni z zahtevami Parlamenta.

Z dogovorom bi evropske politične stranke in fundacije dobile najboljša orodja za spodbujanje političnega vključevanja političnih strank iz držav širitve na najbolj pregleden način, da bi se podprli integriteta in preglednost procesa, zlasti v državah širitve. Evropske politične stranke so vozlišča, kjer lahko uspeva prava evropska politična kultura, zato menim, da so najboljše prizorišče za začetek in izvedbo procesa širitve. Upravljanje evropskih političnih strank in fundacij je jamstvo, da se bo ta proces izvajal na najbolj legitimen način.

Veselim se, da bom, če bom potrjen, lahko takoj začel delo z vsemi vpletenimi stranmi in prisluhnil stališčem Parlamenta o tem, kako ustvariti prave sinergije, prenoviti pogajalski proces in ga uspešno zaključiti.

Predsednica je poudarila, da je državljanska udeležba osrednjega pomena za našo demokracijo. Če bom potrjen, bom pomagal spodbujati kulturo participativne in posvetovalne demokracije, ki dopolnjuje in krepi predstavniško demokracijo. Demokratično državljansko udejstvovanje je bistveno za naše demokracije in ga je treba podpirati, tudi zato, da bi dosegli širše občinstvo. Za to je potrebno nadaljnje vključevanje državljanek in državljanov v postopek oblikovanja politik Komisije. Pri tem lahko gradimo na vključevanju deležnikov, ki je v središču našega sistema za boljše pravno urejanje. Storimo lahko še več za povečanje vidnosti orodij državljanske udeležbe in pripravljenost državljanek in državljanov za njihovo uporabo, in sicer z javnimi spletnimi posvetovanji in možnostjo predložitve povratnih informacij (platforma „Povejte svoje mnenje – Javna posvetovanja in povratne informacije“), evropsko državljansko pobudo in novo generacijo evropskih državljanskih forumov, namenjenih opredeljenim področjem politike. Seveda se bom pridružil tudi drugim komisarjem in komisarkam ter v prvih 100 dneh mandata organiziral prvi dialog o mladinski politiki, ki ga bom ponovil vsako leto.

Priporočilo o spodbujanju udejstvovanja in učinkovite udeležbe državljanov in organizacij civilne družbe v procesih oblikovanja javnih politik, ki je bilo sprejeto lani v okviru svežnja za obrambo demokracije, gradi na izkušnjah Konference o prihodnosti Evrope. Tako podpira dobre prakse na področju državljanske udeležbe in države članice spodbuja, naj državljanom in državljankam zagotovijo več priložnosti za učinkovito sodelovanje v postopkih oblikovanja javnih politik. Z državami članicami bi morali ukrepati na podlagi tega priporočila z izmenjevanjem izkušenj in dobrih praks med njimi, hkrati pa sodelovati s predstavniki in predstavnicami regionalnih ali lokalnih organov, organizacij civilne družbe in krovnih organizacij na evropski in nacionalni ravni. Podpiral bom tudi prizadevanja za spodbujanje evropske razsežnosti v državljanski vzgoji.

Svoje razmišljanje o Evropski konvenciji o človekovih pravicah sem podrobno predstavil v vprašanju 9. Odločen sem, da bom spodbujal izpolnjevanje obveznosti, ki izhajajo iz Konvencije. Kar zadeva področja, ki jih ureja pravo EU, ima Komisija na voljo širok nabor orodij za spremljanje, spodbujanje in uveljavljanje spoštovanja temeljnih pravic v državah članicah. Obenem se je pomembno zavedati, da ima širšo odgovornost za zagotavljanje skladnosti s sodbami Evropskega sodišča za človekove pravice Odbor ministrov Sveta Evrope.

Če bom potrjen, bom dejavno podprl sozakonodajalca pri delu v zvezi s predlagano direktivo o zastopanju interesov, ki se izvaja v imenu tretjih držav, da se doseže napredek. Pomembno je, da se na notranjem trgu uvedejo skupni standardi preglednosti in odgovornosti, ki bodo EU služili kot orodja za preglednost in ji omogočala, da brani demokracijo, ohranja odprto družbo in zavaruje temeljne pravice, zlasti svobodo izražanja in dostop do informacij. To bi poleg pomena, ki ga ima preglednost sama po sebi, okrepilo zaupanje v naše demokratične institucije ter izboljšalo prepoznavanje obsega in trendov dejavnosti zastopanja interesov, ki se izvajajo v imenu tretjih držav, ter akterjev, ki stojijo za njimi.

Če bom potrjen, bom spremljal tudi prizadevanja za ohranitev poštenosti in integritete volitev na splošno ter nadaljnje ukrepanje na podlagi priporočila o vključujočih in odpornih volitvah, v katerem je bilo obravnavano vprašanje financiranja političnih strank s strani tretjih držav, in na podlagi ugotovitev prihodnjega poročila Komisije o volitvah v Evropski parlament leta 2024.

Vprašanje Odbora za pravice žensk in enakost spolov

16. V novi Komisiji je portfelj za enakost ločen od področja pravosodja, demokracije in temeljnih pravic. Vseeno pa je enakost še vedno pomembna za pravosodje, zlasti kar zadeva zakonodajne predloge, predložene med mandatom zadnje Komisije, na primer v zvezi z nasiljem nad ženskami in nasiljem v družini ali pravicami žrtev. Kako nameravate v ospredje postaviti dosjeje o enakosti, da bi se uskladili z novim komisarjem za enakost, hkrati pa še naprej spremljali prenos teh dosjejev in novosti na ustreznih področjih politike? Ali se zavezujete, da boste podali predlog za vključitev nasilja na podlagi spola na seznam kaznivih dejanj EU iz člena 83(1) PDEU?

Enakost, pravosodje, temeljne pravice, pravna država in demokracija so tesno povezani v okviru širših prizadevanj za ohranjanje vrednot EU. V odhajajočem kolegiju je bil moj predhodnik komisar Reynders pristojen za resor pravosodja, komisarka Dalli pa za resor enakosti. Delovanje nove Komisije bo enako. Če bom potrjen kot komisar, bom zagotovil, da bo vidik enakosti vključen v vse politike, za katere bom odgovoren, pri čemer bom tesno sodeloval s komisarko oziroma komisarjem za enakost.

Dejavno bom recimo spodbujal vključevalnost v demokraciji. Kot podlaga mi bo služilo povolilno poročilo, v katerem bo pregledana volilna udeležba različnih skupin, vključno z ženskami, manjšinami in marginaliziranimi skupinami. To bo tudi del evropskega ščita za demokracijo, ki bo obravnaval najhujša tveganja za demokracijo v EU, pri čemer bo pozornost posvečena najbolj ogroženim skupinam. Pri številnih ukrepih, ki bi jih sprejel, bi bilo treba še posebej upoštevati razsežnost enakosti, na primer kar zadeva varnost političnih kandidatkinj in kandidatov ter izvoljenih predstavnic in predstavnikov. Na področju kazenskega prava si bom prizadeval za napredek pri posodobitvi direktive o pravicah žrtev. S tem se bo okrepila zaščita, ki jo zagotavlja direktiva o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini. Preučil bom tudi, kako bi se načelo enakosti lahko vključevalo na drugih področjih, kot je potrošniška politika, saj imajo recimo vzorci potrošnje razsežnost spola. Če bom potrjen kot komisar, bom tesno sodeloval s Svetom in Evropskim parlamentom, da bi pomagal zagotoviti sprejetje sklepa Sveta o vključitvi sovražnega govora in kaznivih dejanj iz sovraštva na seznam kaznivih dejanj EU. Na tej podlagi bi lahko EU nato sprejela dodatno zakonodajo in s tem zagotovila dosledno zaščito vseh žrtev takih kaznivih dejanj po vsej EU.

Kar zadeva morebitni predlog za opredelitev nasilja na podlagi spola kot novega kaznivega dejanja EU v skladu s členom 83(1) PDEU, je obstoječe evropsko kaznivo dejanje spolnega izkoriščanja žensk in deklet zadostna pravna podlaga za opredelitev posilstva na podlagi odsotnosti privolitve kot kaznivega dejanja. Za nadaljnjo razširitev

seznama kaznivih dejanj EU bi bilo potrebno soglasje v Svetu, kot velja tudi za predlog v zvezi s sovražnim govorom in kaznivimi dejanji iz sovraštva.